Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ай 1921 оной ... 21-hээ гарана | № 192 (13906) | 1972 оной августын 16, среда | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Верховно Соведые зарлаха тухай

Совет Социалис Республикануудай Союзай наймадахи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессие 1972 оной сентябриин 19-дэ Москва хотодо зарлаха гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тогтообо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1972 оной августын 14.

...АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Облпрофсоведтэ

...адай АССР-эй Министрнүүдэй ...дтэ мэдэлтэй эмхи зургаан, ...риятинуудай дунда дэлгэрhэн ...алис мүрысөөнэй байгша оной ...дохи кварталай дүн тухай

...оной хоёрдохи квартал... предприятинуудай, эм...удай дунда дэлгэрhэн ...мүрысөөнэй дүн хаража ...уряадай АССР-эй Мини... Совет, облпрофсовет ...тюол абаба.

... Министрнүүдэй ...профсоюзуудай областной ...дамжуулгын Улаан туг, ...мүнгэн шантайгаар иимэ ...үүдтэ барюулагдаа;

... ой модоной ажахын ... (директорынь нүхэр ...парторганизациинь секре...р Казаков, рабочкомойнь ... нүхэр Рубанов) 2000 ... мүнгэн шан барюулаг... Түе коллектив гүрэн... худалдаха түсэбөө ... дүүргэhэн байна.

... пивын заводто (ди... нүхэр Жаркова, завко...үүлэгшэ нүхэр Ефремов) ...ригэй мүнгэн шанда ... коллектив гүрэндэ ...удалдаха түсэбөө 106,8 ...ргэжэ гараа;

... оёдолой фабрикада ...нь нүхэр Иванова, парторганизациинь секретарь нүхэр Афанасьев, фабкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Гущин) 2000 түхэригэй мүнгэн шан барюулагдаха болонхой. Фабрикын коллектив гүрэндэ продукци худалдаха түсэбөө 108,9 процент дүүргэhэн байна.

Хоёрдохи мүнгэн шан иимэ коллективүүдтэ барюулха:

Силикатна хирпиисэ гаргадаг Улаан-Үдын заводто (директорынь нүхэр Тютрин, партбюрогойнь секретарь нүхэр Басонгов, завкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Скляров) 1500 түхэригэй мүнгэн шан барюулагдаха болобо.

Загарайн ой модоной ажахын, Хяагтын пивын заводой, «Бурремстрой трестын» Кабанскын заhабарилга-барилгын участогай коллективүүд түе тустаа 480—1200 түхэригэй хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэhэн байна.

Мүн Хүрбын ой модоной ажахын, Каменскын хилээмэнэй табадахи заводой, «Бурремстрой» трестын сантехучастогай, «Одон» гостиницын коллективүүд гурбадахи мүнгэн шанда хүртэбэ.

ТАРЯА ХУРЯАЛГА ЭХИЛЭЭ

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой механизаторнууд таряа хуряалгаяа эхилбэ. Тус колхозой главна агроном Екатерина Дабаевна Баирбиликтуева иигэжэ хөөрэнэ: «Колхозоймнай 19 комбайнер мүнөө жэлдэ 13.000 гектарhаа ороохо таряа хуряаха юм. Тэрэнэй 2 мянга шахуу гектарынь шэниисэ. Таряа хуряалгаяа богони болзор соо сүм дүүргэжэ, гүрэндэ ороохо таряа тушааха түсэбөө үлүүлхэ хүсэлэнтэйбди».

...Хүтэлэй үбэрэй поли дээрэхи заха хизааргүй алтан шара шэниисэ долгилон байна. Владимир Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг бригадын залуу комбайнернууд Максим Дашиев, Баир Базаров гэгшэдэй жолоододог талын «онгосонууд» эгээл түрүүшээр шэниисэ хадажа эхилбэ. Эдэ хоёрой «СК-3» түхэлэй комбайнууд урагшаа зүдхэжэ, мэнэ hаяхана долгилжо байhан таряае сохижо, баал болгожорхёод ябашаха юм. Колхозой парткомой секретарь Николай Георгиевич Кокорин шэниисын хоолос гар соогоо эмиржэ үзөөд, бригадир Владимир Цыренжаповта харуулхадань: «хоёр хоногhоо эдэ баалнуудые сохиходо болохо» гэжэ харюусаба. Уданшьегүй Содном Бардуевай, Нимадэлэг Гомбоевой комбайнууд тарян далай соогуур тамаржа, харahaap байтарнай холодо холодоhоор ганцал мотоорой түршэгэнэхэ абяан дуулдана. «Коммунизм» колхозой хуряалга иигэжэ эхилбэл даа.

Колхозой механизаторнуудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй гуримууд тодорхойлогдонхой. Механизаторнуудай үдэр бүриин даабари, уялга дүүргэлтэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Жэшээлхэдэ, декада соо үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэhэн механизаторнууд мүнгэн шанда хүртэхэ. Тиихэдэ полевой стан дээрэнь механизаторай хүндэлэлдэ ажалай алдарай тугхан үргэгдэхэ. Үдэрэйнгөө даабри дүүргээгүй механизаторай хүндэлэлэй тугхан унагаагдаха болоно. Тиимэhээ үдэр бүриин ажалай дүнгүүд олоной дунда мэдээжэ болохо байна. Колхозой механизатор бүхэн арга боломжоёо хараадаа абан, социалис уялгануудые абанхай.

С. ОЧИРОВ.

XXIV ТҮСЭБТЭ ЮhЭДЭХИ
эршэ · шанар · дэлисэ

...нгын аймагай «50 лет ...» совхозой механиза...нитынгээ hүрэг мал...ин ехэтэй ногооной гу...ажа байнхай. Энэ шу...дэлмэреэ хоёр халаанда ... Эндэ ахалагша маши...р Цырен Чимитдоржиев ...на. Энэ нүхэрэй даадаг ... үдэр бүриингөө дааба... 120 процент дүүргэнэ. ...эршэд М. Валиев, ...шеева болон бусад орол...оор ажаллана. Мүнөө ...коллектив 70 тонно вита...тэй ногооной гурил ...ээд байна. Шэмэ ехэ... бэлэдхэлгэ ажахы... дундаа.

...РАГ ДЭЭРЭ: 1. Ц. Чн...жиев, М. Валиев ажал ...

...ИМАЕВАЙ фототекст.

НОГООНОЙ ГУРИЛ ЭЛБЭГЭЭР БЭЛЭДХЭНЭ

Жэлhээ жэлдэ олошоржо байhан адууha малдаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хүдэлмэришэд оролдоно.

Ивалга тосхонhоо холо бэшэ оршодог түс ажахын хоёрдохи отделенидэ витамин ехэтэй ногооной гурил татадаг «АВМ-04» түхэлэй түхеэрэлгэ тодхогдонхой юм. Ажахын малшад болон зооветмэргэжэлтэд энэ тэжээлэй ямар туhа хүргэдэгые hайн мэдэдэг болонхой. Тиимэhээ механизаторнууд болон хүдэлмэришэд hайн шанартай ногооной гурил адууha малдаа бэлэдхэжэ абаха гэhэн зорилго урдаа табинхай ажаллана. Нёдондо Иннокентий Дмитриевич Житихинэй агрегат 15000 центнер шэмэ ехэтэй тэжээл бэлэдхэжэ абаhан haa, мүнөө жэлдэ хоёр дахин ехые бэлэдхэхээр даабари абанхай. Тиимэhээ мүнөө коммунист Житихинэй агрегат ажалаа хоёр халаанда эмхидхэжэ, халаанай туршада 1 тонно 300 килограмм гурил татана гэхэ гү, али даабаряа гурбан центнерээр үлүүлнэ. Машинистнэр Василий Никифорович Банин, Михаил Иванович Астраханцев гэгшэд оролдосотойгоор ажаллажа, агрегадайнгаа амжалтада ехэхэн хубитаяа оруулна. «АВМ-04» түхэлэй түхеэрэлгые таhалгаряагүй хүдэлгэхын тула косилкашад haадгүйгөөр ажаллаха ёhотой. Косилкашад М. Харной, Е. Житихин болон бусад даабарияа үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө тэдэнэр люцерның ногоогоор үбhэнэй гурил гаргана. Удаань ногоон hолоомоор иимэ түхэлэй тэжээл бэлэдхэжэ абаха юм. Эндэ Ивалгын дунда hургуулиин ахалагша классай hурагшад Коля Астраханцев, аха дүү Сережа, Лена, Надонкинтан, Митя Житихин болон бусад шалгарна.

Ажахын главна инженер Александр Степанович Мокроусов, отделениие эрхилэгшэ Иннокентий Данилович Симухин (урдандаа механик ябаhан) гэгшэд урлан наринжуулгын дурадхалнуудые оруулжа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн туhа хүргөө. Жэшээлбэл, хээрэhээ асаргадаhан ногоое «Волгарь» түхэлэй түхеэрэлгэдэ хэдэн хүн асаар хаядаг байhан haa, мүнөө энэ ажалые оньhожоруулhан байна. Сабшагдаhан ногоон тэжээл үгэдэг түхеэрэлгын кузов соо буулгагдана. Удаань тэндэhээ түсхай транспортероор «Волгарьта» оруулагдана. Урдань барабанда хэршэгдэhэн ногоон дүүрэдэг байhан. Эдэ нүхэднай барабанай тагуудые үргэн болгожо, энэ дутууе усадхаа.

Ямаршье сагта агрегадай haадгүйгөөр ажаллахын тула томо сарай эндэ баригдаа. Бэлэн болгоhон гурил эндэ 4—5 хоногто байлгагдаhанай hүүлдэ, түсхай складта оруулагдажа хадагалагдана.

Звеногой гэшүүд СССР ороной тогтоhон ойн баярай жэлдэ ниитынгээ адууha малда витамин ехэтэй тэжээл ехээр бэлэдхэхэ зорилготой шармайн ажаллана.

В. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдын аймаг.

...ГЛӨӨ МҮНӨӨ ДҮҮРГЭХЭНЬ

... малда бардам хүрэхэ ...эдхэжэ абаха гээшэ пар...низациин гол зорилго ... «Родина» колхозой ...нууд суглаан дээрээ ... юм.

...уряаха, силос дараха ... үзэхэдөө, колхозой ... комитет правленитэй ...иалис мүрысөөнэй гу...жа, тэрээн соогоо мү...малгшадые материаль... моральна талаарнь ... хэмжээнүүдые ха...аталhан байна.

... бэлэдхэлгэдэ орохыгоо ...коммунистнууд шиид...тогуудаар хубаарилаг...иинь үбhэшэдэй звенос... томилогдоо hэн. Звено... тодорхой түсэб хүр... ... бүхэн ажалай нормотой, мүрысөөнэй гуримтай танилсуулагдаhан байна. Гадна үйлэдбэриин зүблөөнүүд үнгэргэгдэжэ, тэдэнэр социалис уялгануудые абаhан байгаа.

Мүнөө тус колхоздо үбhэ хуряалга дүүрэнтэхэ боложо байна. 1400 гектар сабшалан хуряажа, 18000 центнер үбhэ абаха түсэбөө колхоз үглөө мүнөө дүүргэхэнь. Энэ хүдэлмэридэ 22 звено хүдэлнэ. Хамта 500-гаад хүн—колхознигууд, нютагай интеллигенци, пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсана.

Коммунист С. В. Климовэй хүтэлбэрилдэг звеногойхид 620 центнер үбhэ hүриляжэ, колхоз соогоо эгээн түрүүлэн түсэбөө дүүргэжэ, мүрысөөндэ илажа гараба. Тэдэнэр дамжуулгын Улаан вымпелэй шанда хүртэбэ.

Партиин гэшүүн Б. М. Яковлевай звеногойхид 40 гектар сабшалан хуряажа, 500 центнер үбhэ абаха даабаряа мүн лэ дүүргээ.

Социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэжэ шадаhанай, колхозниигуудай оролдосото ажалай ашаар энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлгэ эмхитэй гуримтайгаар үнгэржэ байна гээд, колхозой парткомой секретарь И. В. Ключерев хөөрэнэ. Түсэбөө дүүргээбди гэжэ haнаагаа амарангүй, тэжээл бэлэдхэлгэеэ үргэлжэлүүлхэ байнабди.

Ц. БАБУШЕЕВ.

Хяагтын аймаг.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе угтуулан

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ ХУБИТА БЭЛЭГҮҮД

Эхэ оромнай Совет Социалис Республикануудай Союзай 50 жэлэй ойн hайндэртэ, эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. Соведүүдэй ороной аха дүү арадуудай мүнөө али тухай ехэ эршэ зоригтойгоор ажаллажа байhан тухайдань ТАСС-ай корреспондентнүүд мэдээсэнэ.

Совет арадуудай хани барисаан, халуун холбоон түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорhоо урид дүүргэхын түлөө, социалис мүрысөөнэй үедэ эли тодоор бэелэн харагдана. **Бүхы арбан табан союзна республикын хүндэлэлдэ зорюулагдаhан габшагай неделинүүд Могилевто соносхогдоо.** Хэмэл утаhа, өөрөө ябадаг скреперүүдые, электродвигательнүүдые, бусад эдлэл хэрэгсэлнүүдые тээhэн олон вагонууд Москва, Ленинград, Иваново тээшэ, Ураалай ба Поволжын городууд худар ябуулагдана. **А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Ленинградай судна бүтээлгын заводой коллектив Украинын ССР-тэ зорюулагдаhан габшагай арбан хоног үнгэргэбэ.** Украинада эльгээгдэхэ шэнэ суднуудые графигhаа зургаан үдэр урид бүтээжэ, hаяын үдэрнүүдтэ тушаагаа.

Ивановска областиин Кинешма хотодохи «Красная Ветка» гэжэ фабрика дээрэ Узбегэй ССР-эй гүрэнэн туг далбаа. Ферганагай текстильнэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэ Ш. Мирзабабаеватай мүрысэдэг эрхим мастер Т. Корнилова энэ тугые хиидхээ. Эндэхи нэхэгшэд ажалайнгаа вахтые ород, узбек арадуудай хани барисаанда зорюулба.

Ороной хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд «Ажалай габьягай түүхэ бэшэг» бии болгоо. Республика бүхэн өөрынгөө рапортнуудые энэ дэбтэртэ бэшэхэ юм. РСФСР, Украина, Белорусси, Узбекистан тэндэ бэшээд байна. Ганцахан Узбегэй ССР-эй бүд нэхэгшэд, хлопок сэбэрлэгшэд, гуталшад, оёдолшод түсэбhөө гадуур 15 миллион үлүүтэй түхэригэй продукци бүтээн гаргаа. Ташкентын ажалай рапортые Алма-Ата, харин Алма-атынхиие — Фрунзе хото угтан абаба.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа абаhан уялгануудаа грузин ханинарай хэр зэргээр дүүргэжэ байhыень шалгахын тула Винницкэ областиин Бершатска районой түлөөлэгшэд Болниси тосхондо ерээ. Хоёр районой мүрысөөн тон hайн үрэ дүнгүүдтэй байна. Украин колхозниигуудай дурадхалаар «Мироновская-808» гэжэ сортын шэниисэ эндэ ургуулагдадаг болоо. Бершагида 18 гектар талмай дээрэ виноградай эшэ hуулгагданхай.

Үдэр бүхэндэ баярта мэдээсэлнүүд абтана. Совет арадуудай хани барисаата бүлэ түсэбтэ табан жэлэй жасада хубитаяа ехээр оруулна.

ХҮII ЗОНОЙ ЗОЛ ЖАРГАЛТА БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

УЛААН БААТАР. ТАСС-ай корр. А. Бабенко, И. Янченко иигэжэ дамжуулба:

МНР-эй Арадай Ехэ хуралай суглаануудай зал hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэн гоёогдонхой. Августын 14-дэ эндэ Азиин ба Африкын оронуудай эхэнэрнүүдэй хоёрдохи конференци нээгдэhэн байна.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо С. Лувсан конференцидэ хабаадагшадта хандажа, амаршалгын үгэ хэлэхэдээ, хүдэлмэридэнь амжалта хүсөөд, конференциин нэрэ дээрэ МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай эльгээhэн амаршалгын бэшэг соносхобо.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээhэн бэшэгые хуралдаанда хабаадагшад халуун альга ташалгаар угтаа.

Вьетнамай үнэн зүб хэрэг илаха

Москвагай «Каучук» заводой хүдэлмэрилэгшэд вьетнам арадта эсэргүү американ сэрэгшэдэй зэрлиг түримхэй ябуулгануудай үргэлжэлүүлэгдэжэ байhантай дашарамдуулжа, эрид шанга буруушаал мэдүүлбэ. Эдэнэр США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн бодоhон вьетнам арадай тэмсэлые дэмжэлгэдэ, Совет-вьетнам хани барисаанай hарада зорюулагдаhан митинг августын 14-нэй үдэр цехүүдэйнгээ нэгэн соо хээ. Эндэ Вьетнамай Демократическа Республикын, Урда Вьетнамай Республикын посольствонуудай дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд байлсаба.

Митинг дээрэ баталан абтаhан шиидхэбэри дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Парижда болоhон конференциин мэдүүлгые, Вьетнамай баатар габьяата арадтай, Лаосой ба Камбоджын патриодуудтай пролетарска ёhoop hаналаа нэгэдэлгын тугые бүри дээрэ үргэхэ гэhэн уряае совет хүнүүд ехэтэ hайшаан дэмжэнэ. Вьетнам арадай үнэн зүб хэрэг илахал байха.

Москва.

Индохитадтахи американ сэрэгшэдэй зэрлиг аашануудта эсэргүүсэн бодоhон вьетнам арадай тэмсэлые дэмжэхэ ехэ митинг Витебскэ түмэр замай узелда болоо.

ДРВ-гэй газар дайдые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодолгоёо дары болюулха, эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгые Индохитадай оронуудhaa гаргаха эрилтэ митингдэ хабаадагшад табиба.

Витебск.

(ТАСС).

...АЙ ОРОНОЙ АЙЛШАД

КАПИТАЛИС ОРОНУУДАЙ КОММУНИС БОЛОН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ МОСКВАДА БАЙДАГ КОРРЕСПОНДЕНТНҮҮД

...талис оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэ...нуудай центральна органуудай Москвада байдаг ...дентнүүд **Уильям Колин** (Англиин «Морнинг ...»), **Теа Одилон** (Гвинейн «Оройя» газетэ бо...), **Кушник Хеберт** (ФРГ-гэй «Унзере ...»), **Какавалле Ромоло** (Италиин «Унита» га...), **...Берт** (Канадын «Канадиен трибюн» газетэ), **...бур** (Кипрэй «Харанги» газетэ), **Гутоссо Луис** (... «Унидад» газетэ), **Саклуид Рикардо** (Уругвайн «Эль Популяр» газетэ), **Сакамото Хидео** (Японийн «Акахата» газетэ) августын 14-дэ манай республикын ниислэл хото Улаан-Үдэдэ ерэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүн, партиин обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Модогоев А. У. ерэhэн үдэрынь тэдэнэртэй уулзаа. Буряад орон соогуур аяншалха программатайгаа тэдэнэр танилсаа.

Үдэшэлэн Ленинэй орденто оперо болон баледэй театр соо айлшад Буряадай дуу, хатарай «Байгал» ансамблиин концерт харааhан байна.

Айлшад промышленна предприятинууд болон колхозуудаар, эрдэм наука болон соёл культурын эмхи зургаануудаар ябажа, Совет засагай тогтоhон сагhаа хойшо СССР-эй аха дүү бусад арадуудай туhаламжаар, Коммунис партиин хүтэлбэри доро буряад арадай туйлаhан социально-экономическа асари ехэ хубилалтануудтай, национальна соёл культурын хүгжэлтэтэй танилсаха зорилготой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй обкомдо айлшад хөөрэлдэжэ байна.

Партийна эхин организациhаа мэдээсэнэ

КОММУНИСТНУУДАЙ ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ ДЭЭШЭЛНЭ

Колбасна заводой партийна организацида партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй ябаса тухай асуудал Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха консервын комбинадай партийна комитедэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Заводой партбюрогой секретарь И. М. Бочкарев элидхэбэ.

Партийна эхин организациин бүридхэлдэ 38 коммунист тоологдоно, тэдэнэр үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэеэ дүүргэжэ ябана гэжэ парткомой заседани дээрэ тэмдэглэгдэбэ. «Партийна документнүүдые hэлгэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-ган майн Пленумэй тогтоол коммунистнуудай политическэ, ажалай эдэбхи үүсхэл улам хүгжөөбэ. Булта коммунистнууд өөhэдын социалис уялгануудтай, СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Тус заводойхид байгша оной 7 hарын туршада даабариhaa гадуур 100 гаран тонно колбасагай зүйлнүүдые үйлэдбэрилhэн байна. Коммунистнууд Н. Аранзин, М. Рохманько болон бусад ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Партиин гэшүүд Г. Бочкарев, А. Казанцев, Г. Макальский гэгшэд урлан нарижуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй үедэ партийна организациин дайшалхы шадабаринь, үйлэдбэридэхи нүлөөнь дээшэлжэ байна. Партийна суглаан дээрэ «Мастер — эмхидхэгшэ ба хүмүүжүүлэгшэ», «Даалгагдаhан хэрэгэйнь түлөө коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ тухай» «Продукциин шанар дээшэлүүлхэ талаар коммунистнуудай зорилго» гэhэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Зүбшэн хэлсэhэн асуудалаараа партийна комитет дэлгэрэнгы тогтоол абаба.

Г. ХАРЧЕНКО.

ХИНАЛТА БА ШАЛГАЛТЫН УДХА ЕХЭШЬЕ, ГҮНЗЭГЫШЬЕ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

«...Хүнүүдые шалгаха ба хэрэгэй бодото дүүргэлтые шалгаха гээшэ бүхы хүдэлмэриин, бүхы политикын мүнөө сагтахи имагтал эгээл, гол шухала асуудалынь мүн болоно», — гэжэ В. И. Ленин hургадаг бэлэй.

Таби шахуу жэлэй урда тээ Ленин багшын хэлэhэн эдэ үгэнүүд мүнөө үедэшье удхаяа заашье гээгээгүй. Алибаа хэрэгтэй дүүргэлтые шалгалга хадаа хүнүүдые журамтай болгодог, харюусалгынь дээшэлүүлдэг шухала онол арга болоно. Хиналтын лэ үрэ дүнгөөр ямар нэгэн хэрэгэй дүүргэлтын түлөө харюусалгатай байhан хүнэй шэнжэ шанарые, шадабарие абаhаар лэ тодорхойлхо байна.

Хэрэгэй дүүргэлтын хойноhоо шанга хиналта болон саг үргэлжын шалгалта байгуулжа шададаг лэ газарта хараалагдаhан түсэбүүд hайнаар дүүргэгдэhэн байдаг. Энээниие манай бодото байдал гэршэлжэ үгэнэ. Энээн тушаа хэдэн жэшээнүүдые харуулха ушартайбди.

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводто урдань нэгэ үедэ дүүргэлтэ шалгаха журам hулашаг байhан юм. Дирекциин гаргаhан олон захиралта, партийна суглаанай шиидхэбэринүүд болзор соогоо дүүргэгдэдэггүй, зарим ушарта саарhан дээрээ үлэшэхэеэ hанадаг бэлэй. Зүгөөр энэ асуудалые аргагүй шухалада тооложо, хиналтын хэрэгтэ анхаралаа онсо табижа, эрилтэ шангадхаhанай ашаар хэрэгэй дүүргэлтэ ташха ондоо болоо hэн. Тэрэ хэмжээниинь үйлэдбэри hайжаруулха ябадалда hайнаар нүлөөлөө. Алибаа хэрэгэй дүүргэлтэдэ сэхэ хабаатай хүнүүдэй харюусалга дээшэлүүлжэ, тэдэнэй хэhэн юумэнүүдые ходо шалгажа, ушар шалтагааниинь саг соонь элирхэйлжэ, туhа хүргэжэ байдаг болоходо байдал эрид хубилаа ха юм даа. Тинхэдэ шухала шиидхэбэри болон захиралтануудай, үйлэдбэриин даабаринуудай дүүргэлтэ тухай радиогоор ажалшадтаа мэдээсэжэ байдагынь баhал удхатай зүйл болоно.

Дүүргэлтэ шалгалга хадаа мүн хүмүүжүүлхы ехэ удхатай хэрэг. Гэхэ зуура дүүргэлтын хэр ябажа байhые шалгахадаа, гансал муу талыень онгилхо, элирхэйлхэ бэшэ, харин туhалха, урагшань татаха арга олохо. шалтагаалжа байhан юумэнүүдынь шэнжэлжэ үзэхэ, алибаа хэмжээ абаха хэрэгтэй болоно.

Үнгэрhэн жэлэй hүүл багаар партиин Кабанскын райкомой бюро дээрэ «Щергинский» совхозой партком «Партийна суглаа үнгэргэдэг дүршэл тухай» тоосоо бариhан байна. Тинхэдэ олон дутуу дунда зүйлнүүд, алдуунуудшье элирхэйлэгдээ hэн. Эдэ элирхэйлэгдэhэн дутагдалнуудаа усадхахыень парткомые уялгалhан тогтоол абахада бэлэн ха юм даа. Тиимэhээ ганса тогтоол абалгаар эндэхид хизаарлаагүй, харин байра дээрэнь ошожо, бодото туhаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидэhэн байгаа. Уданшьегүй райкомой аппарадай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд

экэ парткомдо ошожо, партийна эдэбхитэдэй семинар үнгэргэлсөө, политическэ hуралсал эмхидхэхэдэнь туhалалсаа, партийна эхин организацинуудай хамтын суглаанда бэлэдхэл хэлсээ, тэрэнэй болоходонь байлсаа. Иимэ бодото туhаламжа яhала hайн үрэ дүн асараа. Мүнөө болоходо, «Щергинский» совхозой партийна эхин организацинуудаар коммунистнуудай хамтын суглаанууд таhалгарягүй, бэлэдхэл hайнтайгаар, партиин гэшүүдэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар боложо байдаг гуримтай болонхой. Суглаанай үзэмжэдэ партийна организациин, бүхы коллективэй шиидхэхэ аhан шухала асуудалнууд табигдажа, абаhан тогтоолнуудайнь напруулга, удхань ташха ондоо болонхой гээшэ. Энэ партийна организациин зэргэнь нилээд бэхижэжэ байнхай. hүүлэй үедэ совхозой эрхимэй эрхим найман хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа. Тэрэнэй диилэнхи олониинь hаалиишад, гахайшад, механизаторнууд.

Үшөө нэгэ жэшээ. Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой hү hаалиин хоёрдохи фермын коллективэй хүдэлмэри нэгэ үедэ hуладажа эхилээ бэлэй. hү hаалга хараа байса хорожо, журамшье тиимэ hайн гэхын аргагүй болоо hэн. Тиимэ болохолоорнь колхозой парторганизаци коммунистнууд нүхэд Родионов, Дорофеев, Шупова, мүн фермые даагша нүхэр Родионов гэгшэдтэ энэ коллективэй социалис уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байhыень шалгахые, ажал хүдэлмэрииень нарин нягтаар шэнжэлжэ үзэхые даалгаhан байна. Тинхэ зуураа тус асуудалые партийна хамтын суглаанда зүбшэн хэлсэхэ гэлсэhэн бэлэй.

Фермые даагша коммунистнуудай суглаан дээрэ тоособо. Суглаанда хабаадагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар тодорхой тогтоол абтаба, фермын байдал hайжаруулха зорилго хараалhан хэмжээнүүд хараалагдаа. Тэдэнэй хүсэндэнь хүргэхэ харюусалгатай хүнүүд томилогдоо hэн. hара болоод байхада, энэ асуудал бэлдэлсэhэн коммунистнууд тинхэдэ абаhан тогтоолой хэр зэргэ дүүргэлтэ боложо байhан тушаа суглаан дээрэ мэдээсэл хэhэн байна. Тэдэнэй хэлсэхэшье юумэниинь яhала бии hэн. Фермын ажал гуримшаа, тэжээл буйлуулга hайжаржа, зохёогдоhон рационоо баримталха аргатай болоо. Уданшьегүй тус фермэ ажахы доторoo дэлгэрhэн мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлжэ, колхозой правлениин, парткомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэхэ габьяатай болоо hэн. Коммунистнуудай иимэ эмхидхэлэй хүдэлмэри энэ фермэ дээрэ хээгүй hаань, партийна суглаанай тогтоолые хиналтадаа абаагүй hаань, сэхынь хэлэхэдэ, коллективэй ажал хэрэгэй хубилхань бэрхэтэй байгаа.

Олоной хабаадалгатайгаар бүтээhэн шалгалтын ямар ехэ удха шанартай байhые энэ жэшээ эли тодоор гэршэлнэ. Шалгалтада хабаадалсаhан коммунист бүхэн даабаридаа харюусалгатайгаар хандаhанай, үйлэдбэри хүтэлбэрилэгшэдэ хам оролсоhоной аша үрэ эндэ харагдана.

Олон аймагуудта, онсолон хэлэхэдэ, Прибайкалиин аймагта абтаhан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноhоо хинаха, бодото бэелэлыень шалгаха хэрэгтэ олон хүнүүдые хабаадуулдаг гурим үргэнөөр нэбтэрэнхэй. Суглаанай үзэмжэдэ табигдахаар асуудал бэлдэлсэhэн нүхэдые түбхын түрүүндэ тэрэнэй составта оруулалсана. Тинхэ ёhотойшье болоно. Тэдэнэр асуудал бэлдэжэ байха үедөө тэндэхи байдал hайнаар шэнжэлhэн, гүнзэгыгөөр танилсаhан, гол зүйлыень тодорхойлhон шуу. Тиимэhээ тэдэнэй хиналта ба шалгалта хэхэдэнь нилээд хүнгэн байдаг.

КПСС-эй тус райкомой бюрогой заседани дээрэ «Заветы Ильича» колхозой правлени малшадай ажаhуудалай-культурна талаар эрилтые хангахын тула хэр зэргэ хүдэлмэри ябуулна гээшэб гэhэн асуудал зүбшэгдөө hэн. Энэ асуудалаар абтаhан тогтоол хүсэндэнь хүргэхэ хэмжээ бэелүүлхэ хэрэгтэнь туhалалсахаар партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Цыденов, Дунаев гэгшэд энэ колхоз зорюута эльгээгдээ юм. Тэдэнэр энэ асуудал бюродо бэлдэлсэhэн байгаа. Бюрогой абаhан шиидхэбэри дүүргэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэридэ колхозой правлени ба партком олон колхознигуудые хабаадуулаа. Тиигэжэ олоной хүсөөр бюро дээрэ элирхэйлэгдэhэн дутагдалнууд саг дарыдаа усадхагдажа, малшадай hуудал байдал, тэдэнэй үдэр бүриин алибаа эрилтэнүүдые хангалга эрид hайжарhан бэлэй.

Шухала тогтоолнууд болон директивнэ захиралта, заабаринуудай ямараар дүүргэлтэ боложо байhые хүтэлбэрилэгшэ бүхэн hайн мэдэжэ байха уялгатай гэжэ В. И. Ленин заадаг hэн. Тиимэ дээрэhээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд хадаа партийна суглаан дээрэ, комитедэй заседани дээрэ ажал хэрэгэй ябаса тушаа ходо тоосожо байха гээшэ уялгата хэрэг болоно. Иимэ тоосоое жиирэй коммунистнуудай шагнажа hууханьшье hайн ха юм даа. Эдэнэр лэ алибаа шиидхэбэрие, захиралтые өөрынгөө сэхэ хабаадалгатайгаар бэелүүлэлсэжэ байна бшуу. Тэдэнэр хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ябуулгые хинахашье бүрин эрхэтэй зон. Энэ ёhо гурим гэхэ гү, али арга дүршэл хэрэглэлгэ хадаа хүтэлбэрилэгшэдэй дааhан тушаалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандаха эрхэ байдал олгоно.

Гэхэ зуура хүтэлбэрилэгшын тоосоое ажал хэрэгэй таhалдалда ороо гү, али орохо болоо хадань зүбшэхэ хэрэгтэй гэжэ заримдаа ойлгодог. Бэрхэшээлэй болохоёо байгаагүй hаань, анхарhанай хэрэг юун бэ гэлсэхэ ушаршье үзэгдэдэг. Иимэ бодомжо болбол тон буруу гэжэ КПСС-эй XXIV съезд заабарилаа hэн. Зарим нэгэн амжалтаараа дашуураад, hайзгай, hанаа амгалан болохо, ехэрхүү, бүдүүрхүү зантай, ниитын урдахи харюусалгаяа мартаха, тэдэнээ тоохоёо болихо ябадал гаргадаг. Иимэ ёhон буса ябадалай ушархагүйн тула дүүргэлтын хойноhоо шалгалта ходо хэгдэжэ байха зэргэтэй.

Абтаhан тогтоолнуудай дүүргэлтые, захиргаанай ажал ябуулгые хинаха арга боломжонь партийна организацинуудта ехэ. Тэдэнэр КПСС-эй Уставаар тодорхойлогдонхой. Партийна олонхи организацинуудта захиргаанай ажал ябуулга хинаха комиссинууд байгуулагдаад, горитой хэрэг бүтээжэ байдаг. Жэшээнь, Улаан-Үдын авиационно заводой парткомой шэнэ техникэ нэбтэрүүлгын, техническэ дэбжэлтэ хүгжөөлгын талаар, Кабанскын аймагай Тимлюйн цементын ба асбестоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводуудай парткомуудай бүтээhэн продукциин шанар хиналгын талаар комиссинууд ехэ hайнаар хүдэлдэг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр ганса шалгалта хэлгээр хүдэлмэреэ дүүргэдэг бэшэ, мүн үйлэдбэри улам hайжаруулха арга боломжонуудые, [...] гүй нөөсэ дарасануу[...] хэйлдэг, үнэтэ дура[...] оруулдаг юм.

Хиналтын хэрэг [...] дээрэ hайн шэнжэтэй [...] зүйл дэлгэржэ байhан[...] хомоор. Энэнь юуб [...] нэгэн тогтоолой гү, [...] тын дүүргэлтэ шалга[...] саг соо, нобшоруула[...] тээдэг гурим дэлгэржэ [...] ушарта нэгэ иимэ зүйл [...] Партийна эхин олон[...] цинуудта хэгдэhэн [...] ажаглалтануудые, ор[...] радхалнуудые тусхай [...] дээрэ бэшэжэ, бүридхэ[...] байдаг болонхой. Тэдэн[...] гээр дүүргэгдэжэ байh[...] бүри хинан шалгажа ба[...] дынгөө абаhан, мүн па[...] дэ органуудай тог[...] дүүргэлтэ шалгаха бус[...] га дүршэл бии. Жэшээ[...] аймагай Доржи Банз[...] рэмжэтэ колхозой парт[...] тын данса бии болго[...] данса дотор ямар нэгэ[...] дүүргэлтэ боложо ба[...] ходо бэшэгдэжэ байда[...] парткомой секретарь [...] нүүдэй дүүргэлтэ ту[...] сагта мэдэнхэй байха [...]

Шалгалтын хэрэгтэ [...] тай, зохид онол арга, [...] хэрэглэхэтэеэ хамта, [...] ушарта эдэнээ гуримта[...] мээр байлгаха ёhотой[...] мандаа шалгалта ба хи[...] лүүлгэдэ бүридхэлэй [...] үүргые тоодоггүй ушар[...] дахаяа ядадаггүй. Зари[...] рюусалгата тушаал [...] шад бүридхэл хэлгые [...] тэдысэ хэгдэдэг зүйл [...] хэеэшье hанаха. Энэ[...] руу, мүнөөнэй эрилтэ[...] гүй зүйл болоно бшуу [...]

Өөhэдынгөө абаhан [...] болон засаг түрын дээд[...] дай дүүргэлтые хинал[...] га хадаа нэгэ үдэрэй, [...] сэ хэхэ хэрэг бэшэ. Энэ[...] нуудай дааhан хэрэгтэ[...] гатай байхаар хүмүү[...] ха шанартай шухала[...] зэбсэг болоно. КПСС[...] съездын шиидхэбэринүү[...] дэхи табан жэлэй тү[...] лүүлхээр хараалагдаhа[...] рилгонуудые амжа[...] дүүргэхэ хэрэгэй имагта[...] табигдаhан хиналтаhа[...] гэлжын шалгалтаhaa [...] байна.

В. [...]

КПСС-эй обкомой инс[...]

ЭМХИТЭЙТЭЭР ХҮДЭЛНЭ

Республикымнай хүдөө нютагуудта малай тэжээл бэлэдхэлгын халуун хаhа ябажа байна. Хаа хаанагүй энэ шухала хүдэлмэридэ ехэ багагүй, хүгшэн залуугүй хабаадалсана. Зарим аймагай колхоз, совхозуудай сабшалан дээрэ бухал, сомоонууд бодожо, хонишод болон малшадые баясуулна.

Зэдын аймагай Өёрой совхозой Дээдэ Ториин отделени ерэхэ үбэлжэлгэдэ ниитынгээ малда 15000 центнер үбhэ бэлэдхэхэ түсэбтэй юм. Эндэ мүнөө дээрээ 500 гектарай ногоон унагаагдаад байна. Гектар бүриhөө 10-11 центнер үбhэн хуряагдана. Түрүүшын 10 хоногто эндэхи сабшалан дээрэ 5000 центнер шэмэтэ тэжээл hүрилэгдөө. Тус отделенидэ малай тэжээл бэлэдхэхэ талаар хоёр дахин воскреснигүүд үнгэргэгдэжэ, ажахын хүдэлмэришэд, алба хаагшад, hургуулиин hурагшад болон пенсионернууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэдэнэй хүсөөр Зүүн Ториин hүнэй фермэдэ 300 центнер ябталагдаhан үбhэн абаашагдаа.

Эхэ хонидой отарын ахалагша хонишод Д. Жамбалов, С. Будаев гэгшэд тусхай звено байгуулаа. Тэдэнэй мэдэлдэ «Беларусь» түхэлэй нэгэ трактор, нэгэ косилка, морин хоёр косилка хоёр тармуур даалгагданхай.

Хура бороогой ехээр hаагуулбашье, Дээдэ Ториин отделениинхид наратай үдэрнүүдые алдангүй hайн шанартай үбhэ хуряажа байнхай.

Б. БАДМАЕВ.

Зэдын аймаг.

Улаан-Үдын шэлэй завод нэгэ халаанда 7200 дүрбэлжэн метр шэл отолон гаргана. Тус заводто Ульяна Хромых, Вера Зубина, Раиса Шонова, Вера Неудачина гэгшэд илангаяа шалгарна. Шэл отолдог цехэй хүдэлмэришэд шэнэ арга хэрэглэдэг болоо. Энээнэй ашаар тус цехэй, хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые 1,5 дахин дээшэлүүлhэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэл отологшо, коммунис ажалай ударник, ВЛКСМ-эй гэшүүн Ульяна Хромых ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАЛУУ ХОНИШО[...]

Дулгар Малсахановна эхэ хонидой hүрэгые гурба-дүрбэн жэлэй саана даажа абапан юм. Урда тээнь колхоздоо элдэб ажал хэжэ, шударгы бэрхэ, оролдосотойгоороо магтуулдаг hэн.

Ушар тиимэhээ колхозой правленидэ Дулгарые дуудажа, эхэ хонидой отара даажа абахыень дурадхаа бэлэй. Тинхэдэ колхозой түрүүлэгшэ Дулгарта нигэжэ хэлэhэн байха:

— hүүлэй үедэ энэ отарада мүртэй хүн ажаллаагүй. Ахалагша ходо hэлгэгдэжэ байгаа. Тиимэл хадаа 100 эхэ хониноhоо 60—70 хурьга абаад лэ хизаарладаг. Шамдал энэ отараяа найдаха болоолди даа.

Залуу хонишон Дулгар Бадмаева үсэд нэтэрүүгээр, оролдосотойгоор ажаллажа орhон. Эрхим ажалайнь үрэ дүн дурдабал иимэ: мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга түлжүүлжэ, нooho гүрэндэ тушааха түсэбөө 125 процент дүүргэбэ.

Залуу коммунистка [...] Бадмаева аймагай Сов[...] путадаар hунгагдаhа[...] Марксын нэрэмжэтэ [...] правлени болон партко[...] hөө оло дахин шанда[...] юм.

hаяхан Карл Марк[...] рэмжэтэ колхозой холь[...] нуудаар ябагдаа hэн. [...] Малсахановнатай [...] ажал хэрэгээрншье hо[...] байнаб.

— Ехээр тиигэжэ [...] хихэ юумэн үгыл даа. [...] соогоо ажаллаад лэ [...] Ажалдаа сэхэ сэбэр, [...] хухадгүй ябахаhаа h[...] байха гээшэб, — гэжэ [...] Бадмаева түбшэн дар[...] хэлээ hэн. Ажалша хү[...] үгэ хүүрээрээ дар[...] бол, ажал хэрэгээр[...] зоригоороо, дүй дүр[...] нэрэ соло олдог, нү[...] нойнгоо баяр баясхала[...] тэдэг ха юм даа.

С. ОЧ[...]

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАН

Тимлюйн цементын заводой коллектив hайн шанартай барилгын материал ехээр үйлэдбэрилэн гаргахын түлөө тэмсэнэ. Цехүүдэй, мастерска участогуудай, хүдэлмэришэн бүхэнэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Мүнөө хүдэлмэришэн бүхэн халаанайнгаа даабари дүүргэдэг болоо. Тиимэhээл заводоймнай коллектив цемент үйлэдбэрилэн гаргаха даабаряа hара бүри үлүүлэн дүүргэжэ, барилгашадай эрилтые дүүрэнээр хангана. Манай заводой коллектив байгша оной хоёрдохи квартал соо хэзээ хэзээнэйхиhээ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, түсэбhөө гадуур 93 мянган түхэригэй продукци наймаалаа. Нёдондо жэлэйхиhээ 6000 тонноор ехэ цемент үйлэдбэрилэн гаргаhан болонобди. СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерство, профсоюзай ЦК туйлаhан амжалтануудыемнай үндэрөөр сэгнэжэ, дамжуулгын Улаан туг, 11875 түхэригэй мүнгэн шантайгаар барюулаа бэлэй.

Заводоймнай коллектив июль hара соо бүришье эршэмтэйгээр хүдэлөө. Долоо hарын даабариhaa гадуур 3600 тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргажа, барилгашадта эльгээhэн байнабди.

Шулуу тээрмэдэдэг цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр hайн шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, заводойнгоо хүдэлмэришэдэй hайшаал магтаалда хүртэнэ. Эрьелдэдэг пээшэнэй машинист С. Тарабукин, тепловозой машинист И. Путин, тээрмэдэлгын цехэй мастер А. Нелюбин гэгшэд түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулhан лэ байдаг. Ажалай түрүүшүүлhээ жэшээ абаhан бэшэшье олон хүдэлмэришэд амжалтатай hайнаар хүдэлжэ ябана. Эдэнэр барилгын материал бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха гэжэ эрмэлзэнэ.

Ю. ВАРДАШКИН.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДЭБТЭРТЭ БЭШЭГДЭБЭ

Зоя Васильевна Иотка локомотивуудые hаадгүйгөөр ябуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг. Тэрэнэй халаан соо пассажирска локомотивууд минуташье hаатангүй ябадаг Энэ түрүү хүдэлмэришэнэй дүй дүршэл халин абаха гэжэ Улаан-Үдын түмэр замай вокзалай хүдэлмэришэд ехэ оролдодог. Зоя Васильевна мэдэhэн, ойлгоhон юумэеэ тэдэнэртэ хөөрэжэ, бүри харюусалгатайгаар ажалдаа хандахыень уряалдаг.

СССР-эй Зам харилсаанай министерство hаяшаг дежурнануудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүн гаргажа үзэхэдөө, Зоя Васильевна Иоткын ажалые үндэрөөр сэгнээ. Нэрэ солыень Зам харилсаанай министерствын Хүндэлэлэй дэбтэр соо бэшэбэ.

ЕХЭ АШААН ШЭРЭГДЭНЭ

Ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ даабари байгша оной декабриин 27-до дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 250 миллион тонно-километртэ ашаа шэрэхэ гэhэн социалис уялга Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд абаа.

Ашаа шэрэхэ долоон hарынгаа даабари эдэнэр табан хоногоор уридшалан дүүргэбэ Үнгэрhэн жэлэй энэ сагтай жэшэхэдэ тус отделениин түмэр замшад 700 мянган тонно-километрээр ехэ ашаа шэрэhэн байха юм. Эдэнэр абаhан уялгаяа дүүргэхэл байха.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ШЭМЭТЭ ТЭЖЭЭЛ ДАРА[...]

«Коммунизмын зам» колхозой механизаторнууд hаяхан 400 тонно сенаж даража дүүргэбэ. Энэ шэмэ ехэтэй тэжээл hайнаар бэлэдхэжэ абахын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд ехэхэн бэлэдхэл хэhэн юм. Юуб гэхэдэ, ажахы энэ тэжээлые түрүүшынхиеэ дараха байhан. Тиимэhээ энэ шухала хүдэлмэридэ хабаадаха оньhон техникэдэ ажаллаха дүй дүршэлтэй механизаторнуудые томилhон, тэдэнэртэй сенаж яажа дарахада hайн, гутасагүй байдаг бэ гэhэн асуудалаар хөөрэлдөө эмхидхээ.

Сенажай ногоо сабшалгада Петр Бурлаков, Бадмажаб Балданов гэгшэд хүдэлөө. Бага зэргэ hүрөөгдэhэн ногоо тармалгада Цыден Бадмаев ажаллаа. Баал болгогдоhон ногоо жэжэ болгохын түлөө комбайнернууд Дугаржап Цыренжапов, Зунды Ширапов гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлhэн. Мүн энэ хү[...] ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд [...] Малофеев, Константин [...] Петр Рычков болон бу[...] хитэйгээр хабаадалсаба[...] бэлэдхэлгэдэ бүхы хүсэ[...] витамин, каротинаар [...] жээлые агротехническэ [...] ёhoop даража абаба.

Мүн колхоздо сило[...] хүдэлмэри эхилэнхэй. [...] үхэр малда 5000 тонно си[...] рагдаха юм. Халаанай [...] эндэ 120—150 тонно [...] гоон нүхэндэ хэгдэ[...] даралгада механи[...] Виталий Антюшин, [...] хаил Сипяев, Василий [...] тин, автомашинын жоло[...] хэд Жамьянов, Яковлев, [...] тин болон бусад орол[...] ажаллана.

Ю. БАРА[...]

Яруунын аймаг.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ТЮМЕНИИН ОБЛАСТЬ Эндэхи Салехард городой Ямало-Ненецкэ загаhанай комбинадай коллектив байгша оной хахад жэл соо аяар 6 миллион 63 мянган баанха консервэ бүтээн гаргаба

Мүнөө тус заводто 96 янзын консервэ ба загаhанай продукци гаргагдана. Цехүүд соонь шэнэ оньhон түхеэрэлгэнүүд табигданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: продукциин шанар шалгагша Е. Т. Дуняшенко hая гаргагдаhан консервэнүүдэй шанарые шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

МИНУТА БҮХЭН ҮНЭТЭЙ

Каспиин далай дээрэ, Бакуhaa 60 километр урагшаа, нефть шэнээр соробхилон хаяба. 4,671 метр гүнзэгыhөө зуун тонно hайн шанартай нефть абтана.

Мэдээжэ мастер М. Гамбаровай бригада эндэ үрэмдэлгэ хэhэн юм. Энэ коллективэй бүридэл гэшүүд арбаад жэлдэ hэлгэгдээгүй. Эдэнэр районойнгоо шэнжые hайн мэдэнэ, технологи наринаар сахина. Бригадир, тэрэнэй нүхэд ажалай минута бүхэниие арьбанаар хэрэглэдэг. Бригадынгаа амаржа байхада, түхеэрэлгэнүүдээ заhабарилдаг гуримтай.

ТАСС-ай корр.

Баку.

Хүдөөдэ хэрэглэгдэхэ катернууд

Рыбинскэ судна бүтээлгын завод Сибириин, Забайкалиин ороной түбэй районуудай колхоз, совхозуудта гол мүрэнүүдэй, нуурай буксирна катернуудые эльгээбэ. Тосхонойхидой захил болзорhoo хоёр hара шахуу урид дүүргэгдээ.

Рыбинскдэ бүтээhэн буксирнууд онсо түргэн ябадалтай юм. Тэдэ катернууд өөрhөө 100 дахин хүндэ ашаа зөөхэ шадалтай. Эдэнь хүдөөдэ ороohо, овощ, малай тэжээл, барилгын материалнуудые зөөнэ.

ТААС-ай корр.

Ярославль.

ЛАТВИИН ССР. Краславска районой ажахынууд малайнгаа hайжаруулагдамал бэлш[...]дые үргэдхэжэ байнхай. Энэнь ажахынуудта нилээд ехэ олзо оруулдаг болоо. Жэшээ[...] [...]лескалнс» совхозой hайжаруулагдамал бэлшээри дээрэ харууhалаглаhан үнеэн бүхэн сүү[...] килограмм хүрэтэр hү үгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажахын hайжаруулагдамал бэлшээри дээрэ. ТАСС-ай фотохро[...]

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

НҮХЭДЭЙ СҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА

Ажалдаа голодоһо гаргадаг, залайнгаа сагые гээдэг, ниитын гурим эбдэдэг, гэр бүлэдөө хэрүүл шууяа татадаг хүнүүдэй нүхэдэй сүүд эрид тэмсэхэ ялгатай. Үнгэрһэн 1971 ондо ндагатайн леспромхоздо алшадай хүдэлмэриингөө үнэтэ саг гээхэ ушар оло дахин дайралдаһан байна. Ажалай саг дээрэ гаргабал, 1900 хүдэлмэриин үдэр һаатаа. хулиган ябадал гаргаһанайнгаа түлөө 10-15 сүүдхын туршада эрхээ хаһагдаһан хүнүүдшье олон. Нёдондо

тус предприятиин 59 хүн хулиган ябадал гаргаһанайнгаа түлөө харюусалгада хабаадуулагдаһан байна. Мүн 25 хүн ниитын газарта һогтуугаар ябаһанайнгаа түлөө ялада унаа һэн.

Эдэ бүгэдэнтэй тэмсэхэ хэрэгтэ нүхэдэй сүүдүүд ехэ юумэ хэхэ уялгатай байгаа. Теэд сүүдүүдэймнай нэгэниингьшье ханалтатайгаар хүдэлнэгүй. Ажахынуудай партийна ба профсоюзай эмхинүүд нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэридэ ямаршье туһаламжа үзүүлдэггүй байна. Нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомой сесси дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлэгдэдэггүй.

Ажалай журам батадхаха ба ниитын гурим эбдэгшэдтэй шангаар тэмсэхэ талаар нүхэдэй сүүдүүдэй ехэхэн үүргэ дүүргэдэг байһаниинь бодото байдал дээрэһээ харагдана. Жэшээнь, Татарский Ключ гэһэн карьероуправлениин директор нүхэр П. С. Сафронов нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэридэ анхаралтайгаар хандадаг. Дирекциинь, эндэхи эхин партийна организациинь ниитын журам сахиха тухай КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлгэдэ партийна ёһоор хандадаг байна. Карьероуправлениин дэргэдэ гэмтэ ябадал гаргаха ушартай эрид шангаар тэмсэхын тула нүхэдэй сүүд, арадай һайн дурын дружина. эхэнэрнүүдэй совет болон олониитэ элсүүлэгдээ. Сүүдэй түрүүлэгшээр нүхэр В. П. Кашина һунгагдаһан байна. Тэрэнэй хүтэлбэри доро һуурияай ажалшадай дунда ехэхэн һургуулиин хүдэлмэри ябуулагдана. Эндэ гурбан һарын туршада нүхэдэй сүүдэй 4 заседани үнгэргэгдөө. Гурим эбдэһэн Маркова, Ефимова гэгшэдэй хэ-

хын отделени бүхэндэ нүхэдэй сүүд байгуулагдабашье, хүдэлнэгүй. ниитын гурим, ажалай журам эбдэхэ, архидаха ябадал үзэгдэһөөр. Тиихэдэ мал адуулагшадай гүүртэ, отараяа зоргондонь хаяжархёод хэдэн үдэрөөр архидаха ушаршье бии. Жэшээнь, мал адуулагша Козлов гүүртынгээ үнеэдые хээрэ талада орхижорхёод, архидахаяа зайжа ябаһан байна. Архидалганайнь хойшолон гэхэдэ, дүрбэн үхэр үгы болоо. Мүн һүнэй машинын жолоошон Н. Н. Клочихин Улаан-Үдын тоһоной заводто һү тушаагаад, һогтуугаар гэдэргээ бусаха замдаа авари хэһэн байна. Тиигэжэ ажахыдаа ехэхэн гарза хоролто үзүүлээ. Үнгэрһэн жэлэй намар үбһэ хуряалгын түлэг дунда ажал хэдэггүй зайгуул архиншан Ахмедзяновай хэрэгээр нүхэдэй сүүд зарлаха гэжэ шиидэгдэбэ. Энээндэ сүүдэй түрүүлэгшэ ба тэрэнэй гэшүүд ямаршье бэлэдхэлгүй байгаа. Хэдэн хүнүүд сүүд шагнахаяа отделениие эрхилэгшэ Мартыновай кабинедтэ сугларба. Зүгөөр гэмтэн, хулиган Ахмедзянов һогтуугаар сүүдтэ ерэжэ, эндэ суглараг шадые элдэб муухайгаар хараахаһаа гадна, сүүдэй судьяе сохин алдаа. Милици ерэжэ, хулиган Ахмедзяновые номгоруулһан байна. Удаань тэрэнэй хэрэг арадай сүүдтэ дамжуулагдаа һэн.

Энээнэй һүүлээршье тус совхозой дирекци, партком ба Доодо Хүрбын сомоной Соведэй гүйсэдком нүхэдэй сүүдэй нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар хэмжээ абаагүй. Тиимэһээ ниитын газарта һогтуугаар хэрүүл шууяа гаргаха, гэр бүлэдөө аашалха ябадал үшөөл үзэгрэг нүхэдэй сүүдэй үзэмжэдэ табигдаа. Эдэ эхэнэрнүүд үхибүүдтээшье һанаагаа зободоггүй, архидадаг, эхэнэрнүүдэй соведэй, багшанарай коллективэй заседани дээрэ оло дахин шүүмжэлэгдээд. болидоггүй байгаа. Харин нүхэдэй сүүдһээ шанга зэмэдэ хүртэхэ болохо доо, тэдэнэр архидахаяа болижо, үнэн сэхээр, оролдосотой һайнаар хүдэлдэг болоо; үхибүүдтээшье һаналаа хандуулна.

Зүгөөр Онохойн совхозой ажадэһөөр байна. Эндэхи ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэриеэ һулаар ябуулдаг дээрэһээ хулиган ябадал гаргалга, архидалга бүри хэтэршоо. Гэбэл үбһэ хуряалгын түлэг дундаа ябажа байха үедэ хоёр залуу хүбүүд Осипов ба Варфоломеев гэгшэд ажалаа хаяад архидаһан байна. Харин отделениие эрхилэгшэ нүхэр Мартыновай зэмэлхэдэнь тэрэниие мэдээ табитарнь сохёо. Энэ хулиган ааша гаргаһанайнгаа түлөө Осипов Варфоломеев хоёр арадай сүүдэй урда зогсожо, гэм зэмээ амсаа.

Һүүлэй үедэ Үнэгэтэй, Маевка, Хуушан Хүрбэ тосхонуудта хулиганууд хэтэржэ, хүнүүдэй аятай зохидоор амарха, ажаллахадань тойбо татана. Гэр бүлэ Г. Х. Спиридонов, тэрэнэй һамган Н. Зуенко гэгшэд ходо архидажа, өөһэд хоорондоо наншалдажа байхаһаа гадна, ниитын гурим эбдэдэг. Н. Зуенко совхозой хоёрдохи отделенидэ һаалишанаар хүдэлхэ үедөө 1971 оной намар эндэхи МТФ-эй дээрэ һогтуугаар аашалжа, приборнуудые эбдээ, һүень адхаа. Энэ гэмтэ ябадалайнгаа түлөө Зуенко Загарайн аймагай арадай сүүдэй урда зогсожо, гурбан жэлээр эрхээ хаһагдаһан байна. Харин тэрэнэй нүхэр Спиридонов Үнэгэтэй тосхоной үйлсэнүүдэй һүниин сагта гэрэлтүүлэгдэдэггүйе һамбаашалан, хүниие сохёод, баһал хэдэн жэлээр эрхээ хаһагдаа.

Н. Зуенко гэгшын хэрэгые сүүдээр хаража үзэхэдэ, тус МТФ-эйн хүдэлмэрилэгшэд ажал дээрээ архидадаг байһан гэжэ элирүүлэгдээ. Энээн тухай Үнэгэтэйн сельсоведэй ба совхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдэжэ байбашье, намһаа саагуур, наранһаа наагуур гээд лэ байгаа. Хүдэлмэриин сагта архидадагайнь түлөө МТФ-эйн нэгэшье хүдэлмэрилэгшые нүхэдэй сүүд дээрэ зэмэлээгүй.

Шулуутайн леспромхозой нүхэдэй сүүд үнгэрһэн жэлдэшье, мүн байгша ондошье нэгэшье хэрэг хаража үзөөгүй юм. Харин ажалай журам хазагайруулһанай түлөө 123 хүн захиргаанай зүгһөө һануулагдаа.

Манай аймагта нүхэдэй 80 сүүд байгуулагданхай. Предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, эхин партийна организацинуудай секретарьнарай, профсоюзай организацинуудай болон сельскэ Соведүүдэй зүгһөө туһаламжа үзүүлэгдэдэг нүхэдэй сүүдүүд ажалай журам батадхаха, ниитын гурим эбдэгшэдтэй, архиншадтай тэмсэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Гэбэшье Загарайн сельскэ Соведэй гүйсэдхэхэ комитет нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэриие һэргээхэ хэмжээ абаха бэээ.

П ТАРАСОВ,
Загарайн аймагай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ.

ХҮРШЭНЗЭРЭЙ КОНИН
ШЭТЭ

Нүүдэл выставкэ

Хизаар ороноо шэнжэлхэ областной музейн хүдэлмэрилэгшэд «Шэнэлэн хубилһан хизаар» гэһэн выставкэ түхеэрээд, ашагта малтамалда хэрэглэдэг түхеэрэлгэнүүдые гаргадаг Дарасунай заводто, Дарасунай совхоздо ерэжэ, олониитэдэ харуулаа. Энэ хизаарта болоһон революционно ажал ябуулга тухай, хаанта засагай үедэ каторга, түрмэ шороной хизаар байһанаа Ленинэй орденто область болотороо хубилһан тушаадань выставкын материалнууд домоглоно.

В. И. Ленинэй 100 наһанай ойе угтуулан бариһан заводой соёлой ордон дотор энэ выставкэ эмхидхэгдээ. Тус заводой ажалшуул, Дарасунай совхозой нүүжэ ерэгшэд энэ выставкэтэй һонирхоһон, Забайкалиин түүхэтэй, мүнөө үеын байдалтай танилсаһан байна.

Эдэ хоёр коллективүүд Балта, ... шагнал абахын түлөө 1966 онһоо мүрысэдэг юм.

...ниинь шэлэгдэхэ

Профсоюзуудай Шэтын областной совет харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдэй харалга эмхидхээ. Предприятинуудта, эмхи зургаануудта, дээдэ һургуулинуудта, колхоз, совхозуудта байгша оной август һараһаа декабрь болотор иимэ харалган болохо юм.

Орон дотор боложо байгаа политическэ байдал, коллективүүдэй үйлэдбэриин, ниитын байдал, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд хэр зэргэ харуулагдааб гэжэ дүн гаргахада, хабаадаа абтаха байна.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан харуулан ойлгуулха агитациин харалгын областной дүн ерэхэ жэлэй январь һарада эсэслэн гаргагдаха.

Найдамтай үндэһэ табиба

Могойтын һуурин улам гоё болбосон түхэлтэй боложо байна. СПТУ-гэй хэдэ хэдэн байшангууд (хамтын байранууд, һуралсалай байшан), кинотеатр эндэ баригдажа байна. Колхоз хоорондын Могойтын барилгын организаци (Соведэйнь түрүүлэгшэ Дымбрылов) эндэхи барилга эрхилнэ.

Барилгын энэ организаци хахад жэлэйнгээ түсэб 120,2 процентээр дүүргээ. 255,4 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри колхозуудта хэжэ үгөө. 220 мянган түхэириг—иимэ түсэбтэй байгаа.

А. Уколов, А. Деменюк, А. Берисов гэгшэдэй барилгын бригаданууд социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүн туйлаба.

Жэлэй түрүүшын хахадта һайнаар хүдэлхэдөө, эдэнэр жэлэй хоёрдохи хахадай туршада үйлэдбэриингээ даалгабари болзорһоонь урид дүүргэхэ найдамтай үндэһэ һуури табиба гээшэ.

Дүшэн жэлэй ой

1932 оной июлиин 23-да Шилкын райондо «За ударные темпы» гэжэ газетын түрүүшын номер гараа һэн. Багахан хэмжүүртэйгээр нэгэ мянган хэһэгээр гараһан энэ газетэ «Шилкинская правда» газетын эхи табиһан юм.

Һүүлэй үедэ газетэ һонирхолтойгоор гарадаг болоо, хүдөө бэшэгшэдтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлээ. Газетын редакци уншагшадай дунда ябуулдаг хүдэлмэреэ һайжаруулхын түлөө М. И. Ульяновагай нэрэмжэтэ конкурсдо илажа, тус газетын редакци СССР-эй журналистнуудай холбооной дипломоор, газетээ полиграфиин талаһаа һайнаар гаргаһанай түлөө хоёрдохи дипломоор шагнагданхай.

Агитбригадын аяншалга

Оловянкын районой Түүргэ голой үзэсхэлэн һайхан эрьедэ районой бүхы хонишод суглараба. Түрүүшүүлдэ соло дуудалган болоо. Удаань мори урилдаан болоһон байна. Соёлой хүдэлмэрилэгшэд хонишодто ехэ концерт харуулба.

Районой соёлой байшангай агитбригада хаа хаанагүй ябажа, ажалшадые хангана. Һонин программатай: украин арадай дуунууд, гунигта дуун, шог ёгто хадхуурнууд гэхэ мэтэнүүдые энэ агитбригадын гэшүүд уран хурсаар үншана, ирагуу гоёор дуулана. 120 зэноой байдаг Баруун Уляатада эдэнэр ходо ерэдэг юм.

Районой түб Оловянкада эдэнэр концерт харуулһан байна.

Улаан туг, шан абаба

Шэтын геологическа управлениин ашагта малтамал бэдэрэгшэг байгша оной хоёрдохи кварталда ехэ амжалта туйлаба. РСФСР-эй геологиин министерствын коллегиин, профсоюзуудай ЦК-гай шиидхэбэриин ёһоор энэ управленидэ дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар үгтэбэ.

Эндэхи геологууд олзо оруулха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, алтанай, туулганай, плавикова шпадай нөөсэ ехэдхэхэ даалгабаря амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаа. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ Даурай экспедици илангала ехэ амжалта туйлаһан байна. Бүхэсоюзна мүрысөөнэй байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр энэ экспедициин коллективтэ СССР-эй Геологиин министерствын болон профсоюзуудай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг үгтэбэ.

«Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба.

ДҮЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ БААТАРНУУД

«Салют Мария!» гэһэн кинофильм хэдэн миллион харагшадай, Москвагай VII уласхоорондын кинофестивальда ерэһэн айлшадай дура татаһан, сэдьхэл хүдэлгэһэн байха. Совет патриотка М. А. Фортусай хуби заяан тус фильмэй гол үндэһэн боложо үгэһэн юм. АПН энэ шэн зоригто эхэнэр тухай хөөрөөе уншагшадай анхаралда табина.

ЭНЭ ЭХЭНЭРЭЙ ами наһан 50 жэлэй саана таһаржашье магадгүй һэн: тиихэдэ тэрэниие маховецууд буудажа «алаһан» юм... Тэрэнэй ами наһан 27 жэлэй саана барагдажа магад һэн. Юуб гэхэдэ, Будапешт хотодо сэрэгэй нюуса даабари дүүргэжэ ябатараа газар доро булагдашаһан байгаа.

...Мария Фортус 1900 ондо түрэһэн. 1917 онһоо, Коммунис партиин гэшүүн. Мүнөө тэрэнэй энгэртэ – Ленинэй хоёр, Улаан Тугай хоёр, Улаан Одоной орденууд, хэдэн арбаад медаль, энэмнай Венгриин Улаан Одоной ордендо хүртэһэн эгээл түрүүшын совет эхэнэр болоно. Мэргэжэлынь—тагнуулшан. Сэрэгэй майор. Мүнөө болзоргүй амаралтада гаранхай. Франциин Эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй түүхэ шэнжэлнэ, мүн ажабадал тухайдаа ном бэшэнэ...

ДОМОГТОЛ НАМТАРТАЙ ЭХЭНЭР

Нэн түрүүн дурдалгануудһаань эхилээ. «Февраль һарын эхин багаар намда тусхай даалгабари үгтөө һэн. Дайсанай ара талада гараха бүлэг совет тагнуулшадай немец документнүүдые ололгодонь туһалха ёһотой байгааб. 1945 оной январь һарын һүүл багта гээшэ һэн ха. Будапешт хотодохи хаанай хэрэмэй подвал соо гитлеровскэ командованиин штаб, мүн тэндэ венгер танкова шэнэ соединениин штаб байрланхай гэжэ мэдэгдэбэ. Манай тагнуулшадай мэдээсэһэнэй ёһоор. тэндэ тон шэнэ, айхабтар ехэ хүсэтэй немец танкнууд тухай шухала документаци хадагалаатай гээд элирүүлэгдээ. Эгээл тэрэ үдэрнүүдтэ венгер танкова соединениин офицер манай тала руу орожо, нюуса документнүүдые гартаа оруулха хэрэгтэмнай туһалалсахаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

— Капитан-танкист Ласло немец хэлэ мэдэхэгүй байшоо. Тиимэһээ гитлеровскэ обоо хүбөө документнүүд соохоо хэрэгтэйеынь шэлэн абажа шадаха офицерые Ласлотой хамта эльгээхэ шухала байба. Энэ уялга намда тудаа. Зүгөөр би венгер хэлэ мэдэхэгүй шахуу һэм. Тиимэһээ (танкисттай үгээ ойлголсохымнай тула) венгер, немец хэлэнүүдые һайн мэдэхэ гурбадахи нүхэргүйгөөр даабаряа дүүргэжэ шадахагүймнай элитэ һэн бээз.

Капитан Ласло үмдэжэ ябаһан сэрэгэйнгээ хубсаһа, документнүүдые һэлгэхэгүй, би фронт шадархи госпиталиин начальнигай документтэй, сэрэгэй майорой хубсаһатай, харин оршуулагша Шандорнай СС-эй лейтенантын документнүүдһээ гадна, сагта магад хэрэглэхээ гестапын тусхай түмэр жетонтой ябаха гэжэ шиидэгдэбэ.

...Авиациин бомбодолгоһоо ехэтэ һандаржа, оршон тойронхиинь хооһоршоһон хаанай хэрэмэй дэргэдэ үглөөгүүр хүрэжэ ерэбэбди.

Түрүүшээр хэрэгнай яһала урагшатай байба. Бута зада һүрэһэн шкафууд ба столнуудай һугалганууд соохоо адхаршаһан обоо хүбөө саарһа онгилжо, нилээд сэнтэй документнүүдые олобобди. Гол даабаряа дүүргэгдэһэндэ тоолоходошье болохоор байгаа. Зүгөөр Венгриин генштабай гү, али гитлеровскэ командованиин тамгатай сэбэр бланкнуудые олохо хэрэгтэй байгаа бшуу.

Бута зада һүрэшэһэн бункерта нилээд зобожо хүрэбэбди. Тиигээд нэгэ шкаф соохоо хэрэгтэй юумэеэ оложорхиходоо, одоошье баярлабаб даа. Багса саарһа санитарна сүүмхэдээ арай шамайхан багтаагаад, хэрэгнай бүтэбэ. эндэһээ һанаа амархан ябахадамнай болохо гэжэ Ласло нүхэртөө хэлэхэтэймнишье сасуу шэхэ дүлиирмэ тэһэрэлгэн соностоод, бункерай хананууд доһолшобо. Тиигээд лэ хойно хойноһоо бууһан бомбонуудай тэһэрээн доро бидэ иишэ тиишээ долгиндо хаюулһан зомгоол мэтээр шэдүүлнэбди. Зүг шэг мэдэхэ юумэн байхагүй. Харанхы балай. Бункер соо газар тэнгэри хоёр ниилэшэбэ гү гэхээр хүүеэн, хаалан, тойроод ямаршьеб хүндэ юумэнэй газар доһолосо нижаганаан хухараан, хахинаха абяан һүрөөтэйшье, айдаһатайшье.

Бомбодолго хэды шэнээн үргэлжэлөөб, мэдэхын аргагүй: хоюуланаймнай часынууд бутаршанхай. Бидэ хоёрой хүсэл гэхэдэ низа даруулшангүй, яажашье һаань амиды үлэхэ. Тииһээршье тэһэрэлгэ, һандаралга замхаба. Эндэһээ гаража ошохо шухала байгаа.

Харанхыда хэды час соо мүлхиһэн, тэмтэрһэнээ хэлэхэнь бэрхэтэй. Мүнөөшье һанахадаа досоом заригад гэдэг. Бүхы бэемнай тэсэлгүйгөөр үбдэнэ, шуһа нэбшэһэн шархануудынай яншана. Тооһо шорой ами хаана.

Теэд эгээл зэбүүрхэмэ юумэн урдамнай хүлеэжэ байгаа бшуу. Эндэһээ гаража ошохо ори гансахан үүдэнһээ онгорхойшье үлөөгүй, яг-таг даруулшанхай, нэлэнхы хана болошонхой байба. Шулуунай, цементын мантан томо хэлтэрхэйнүүдые хажуу тээшэнь хүдэлгөөд, түлхеэд туршабабди. Дэмы—манда хэнэй үгэһэн тиимэ ехэ хүсэн байхаб даа. Гэхэ зуура амилха агаар дуталдана, сээжынгээ хордотор, хоолойнгоо шуу һүрэн алдатар тооһо шоройгоор хахан сасан ханяанабди. Ямар юумэн манда туһалхаб? Эрэлхэг зоригшье, арга шадабаришье, амидарха хүсэлшье бидэ хоёрто туһа асарха бэшэл...»

— Теэд, таанадые хэн абарааб?— гэжэ Фортусһаа асуубаб.

— Маанадые... фашистнууд малтажа гаргаа. Оршуулагша Шандорнай хэлэшэгүй зоригтой хүн байшоо. Урда тээнь болзорлоһон газараа гурба дахин эрьеэ. Теэд бидэнтэй золгоогүйнь эли бээз. Бомбодолгын һүүлээр Шандор бункерта туласа ерэбэ. Тиигээд лэ юунэй болоһые гансада тухайлжархёо. Һанаанда орохоор бэшэ шиндхэбэри гаргаа. Ушар юуб гэхэдэ, эндэһээ холо бэшэхэн фашистнуудай зенитнэ батарей эшээлэнхэй байгаа. Нүхэрнай машинаарһа дайсадта сэхэ гүйлгэжэ ошоод, «вермахтын шэн габьяата хоёр офицерые» абархыень гуйба. Тиихэ зуураа хэдэн шэл коньяк, олон багса сигаретэ бэлэглэбэ. Фашистнуудые эдилгээр мэхэлжэрхёо бшуу.

Гайхалтай шадамар, шэн зоригтой хүн һэн тула амидыгаар булуулшоод байһан бидэнэрээ абараа. Тэнсэлгүй зүрхэтэй хүн һэн...

«Хизааргүй зүрхэтэй», «Дүлэтэмэ зоригтой», «Айха һүрдэхые мэдэхэгүй басаган» гэхэ мэтэ магтаал үгэнүүдые гамнангүй, суг хүдэлһэн нүхэд тухайгаа Мария Фортус хөөрэдэг. «Хизааргүй зүрхэтэй» гээшэнь Александр Минаевта хамаатай. «Ажа ябадалдатнай жэшээ болоһон хүн бии гээшэ гү?» гэжэ асуухадам, Минаевые түрүүлэн нэрлээ һэн. Тиигээд хөөрөөгөө саашань үргэлжэлүүлхэдээ, иигэжэ мэдүүлбэ: «Энэ талаар ехэл азатай, урагшатай хүн байгаа гээшэ хаб. Эдир наһандаа һайн гарта тудааб. Хара далайн эрьедэхи Херсон хото тэрэ үеэр өөрын «баялигтай» бэлэй. Энэнь—табан түрмэ. Би партиин ахамад гэшүүдэй; ёһотойл ленинецүүдэй дунда хүдэлжөөб. Минаев шулуун мэтэ хатуу зоригтой хүн һэн даа. Ёһото революционер. Политкаторжанин. Эрдэм бэлигээр түгэс, одоол хизааргүй зоригтой хүн бэлэй. Үшөө тиихэдэ Михаил Крепис. Мүн Ваня Багненко...»

Тиихэдэ Херсоной эсернүүд, нюдарган баяшуул буһалгаа үүдхэжэ, саг зуура засаг буляагаа һэн. ГубЧК-гай түрүүлэгшэ Багненко, ЧК-гай харюусалгата секретарь, 19 наһатай Мария Фортус Херсон хотые хоюулан бултанһаа һүүлдэ орхижо гарабад. Тэдэнэр тусгаар нюуса документнүүдые, баяшуулһаа арадай зөөри болгон буляажа абаһан алта мүнгэ, субэд эрдэни гэхэ мэтэ юумэ абажа гарабад. Үдэр,һүни илгадгүй ябаа. Мэльгэн тала, бэеэ нюуха, хорохо хонхосогшье, добууншье гэжэ үгы. Нэгэ тосхондо сагаантанда баригдашоо. Нюуса документнүүдые, алта мүнгэеэ Мария бэлхүүһэндээ уяад ябаһан байгаа. Үбгэ һамган хоёр гээшэбди гэжэ сагаан офицертэ хэлэбэд. Мария нарайлха дүтэлэнхэй... Тиигэбэшье һаань, сагаантан нэгжэхэеэ һэдэбэ. Мария гэдэһээ тэбэреэд, эрэшүүлые бэедээ дүтэ хүргэхэгүйб гэхэ мэтээр хуугайлжа мэдэбэ. Гэрнүүдһээ гүйлдэжэ гараһан һамгад оог шууяа табибад: «Эрэшүүл аад, яажа байна гээшэбта? Эшэхэ нюургүйшүүл, «хүндэршэһэн», арай ябаһан эхэнэрые шэмхэлхэ, хормойдонь...» Сагаантан нэрэ-эшье аягүйрхэһэн янзатай, улагашалдаһаар холодобо. Зол талаан лэ тудаа гээшэ ааб даа.

Тиигээд лэ саашаа, дайсадай үүр соогуур, бүхы Тавриин газар дээгүүр замаа үргэлжэлүүлбэд. Киев хүрэжэ, документнүүдээ, үнэтэ зүйлнүүдээ совет органуудта тушааба. Һүүлээрнь Мария Украинаһаа сагаантаниие намналсаа. Тиигээд Херсондоо бусаһан. Дахяад ЧК-да ажаллаа.

— «Салют Мария!» гэжэ фильмдэ махновецууд гол героиниие буудажа унагаана һэн. Танда тиимэ ушар тохёолдоһон юм гү?—гэжэ асуубаб.

— Зүб даа. 1921 ондо бэлэй. Тиихэдэ түрүүшынхеэ буудуулһан хүм...

Түрүүшынхеэ?

Тиимэ, түрүүшынхеэ, хожомынь нэгэ сагаан гвардеецтэй нюур нюураараа ушараад, һарбайгаад хүрэмэ зайһаа буудуулһан хүм... Тэрэ янданшни бидэнэй, чекистнүүдэй зэргэдэ шургажа ороһон дайсанай тагнуулшан байшоо бшуу. Теэд тэрэниие элирүүлхэ, балшыса бариха ёһотой байба. Энэ хэрэг намда даалгагдаа һэн. Үглөөгүүр эртэ байрадань һэмээхэн ороод, диванайнь арада хорообоб. Уданшьегүй «айлшадынь» ерэжэ, нюуса хөөрэлдөөгөө хэбэ. Харин үдэшэлэн тээ тэрэ яндуул байра соом ондоо хүн бии гэжэ тухайлаад, намайе оложорхибо... Револьверээ сээжэдэм тулгаад шахуу буудажархёо һэн Мори тэргээр намайе больница абаашаһан байгаа. Тиихэдээ һамгамни бэедээ гар хүрөөд, амияа алдаба гэжэ худалаар хэлээ. Намайе амидырха гэжэ тэрэ ухаандаашье оруулаагүй. Заатагүй үхэхэ гэжэ һанаа бшуу. Үхэһэн хүнэй бэетэй носолдохоёо залхуураад, больница абаашажархиһан байгаа ха юм. Хожомынь тэрэ хэды дахин больница руу хонходоһон, үхэһэн үгыгөөрни һонирхоһон гэлсэгшэ. Больницын хүдэлмэрилэгшэдэй харюу нэгэн лэ һааб даа: «Найдалгүй». Юуб гэхэдэ, би хэдэн хоног соо мэдээ оронгүй хэбтээб. Тэрэ хүнэй сэдьхэлынь ханаа һэн хаш... Мэдээ оромсоороо нүхэдтөө дуулгаа һэн бэзэб... Энэшье һүүлдэ болоһон ушар гээшэ ааб даа. Харин тиихэдээ... урда тээнь... Одессэдэ...

...Махногой дээрмэшэдэй аашалжа байһан нютагуудта эльгээгдэһэн бүлэг чекистнүүд даабаряа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнад. Аюул тохёолдохо гэжэ хэншье һанаагүй. Тиигээд лэ... хэнэйшьеб һэргылэмжэгүй ябадал... хосорһон хэрэг...

Февраль һарын сэлмэг үглөөгүүр тэдэниие буудажа алаһан юм. Ямаршье мүшхэбэри, гүрдэлгэ, сүүдгүйгөөр саазалаа. Тэдэ ойн захын саһан дээрэ буугай дуунтай адли алдалан унабад. Улаантан энэ газарһаа холо бэшэ байһан. Саазалуулһан бүлэг чекистнүүдэй дүрбэниинь амидыраа. Тэдэнэй нэгэниинь Мария һэн...

...Фортус тухай документнүүдые, ном, газетэ, журналнуудые библиотекэ соо онгилхо, уншаха, өөртэйнь хөөрэлдэхэ бүримни үшөөл олон асуудалнууд хойно хойноһоо гаража, һонирхолыем татаха юм. Нэгэндэнь харюу олохотойм зэргэ нүгөөдэнь бии болоод орхихо. Сэхыень хэлэхэдэ, Мария Александровна олохон асуудалдамни харюусаагүй һэн...

Жэшээлхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай һүүл багта дүүргэһэн даабари тухайгаа оройдоол хэдэхэн үгэ хэлэбэ: «Арбан дүрбэ хоноод лэ бусахаар хэлсээтэй һэмди. Зүгөөр, үнэндөө тэрэ хэрэгни дайнай дүүрэтэр унжагайршоо һэн».

Испани тухайшье Мария Александровна мүртэй юумэ хэлэжэ үгөөгүй. «Испани тухай дурдахадаал, эндэмни үбдэдэг»,—гээд, тэрэ зүрхэ руугаа заагаа һэн... Би сэдьхэл зүрхэнэйнь үбшые хүндэхөөхэ ямаршье эрхэгүй бэзэб. Теэд намтарайнь энээхэн хэһэг тухай юушье хэлэнгүй үнгэрхэ аргамни үгыл даа...

Тэрэ үеэр республиканска Испанида сэрэгэй советник байһан маршал Мерецков иигэжэ дурсан бэшээ һэн:

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Хани барисаанай жагсаал

СОФИ. (ТАСС). Болгарида революциин болоһоор 28 жэлэй ойдо, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, хани барисаанай ба бата холбооной һайндэр Смолянска округто болобо. Родопск хадануудай үзэсхэлэн һайхан газарнуудай нэгэндэ — Роженско соорхой соо 100 мянга шахуу хүн сугларaa.

БКП-гэй ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Болгаро-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Драгойчева сугларагшадай үмэнэ үгэ хэлэбэ. Һүүлээрнь ехэ концерт болоо.

КНДР. Сарибон город. Энэ республикын томохон промышленна центр гэжэ суурханхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Городой шэнэ квартал.

ТАСС-ай фотохронико.

Николай Копернигай түрэһөөр 500 жэлэй ойн дүтэлхэ бүри Польшын олохон городуудта энэ агуухэ эрдэмтэдэ зорюулагдаһан выставкэнүүд нээгдэнэ. Энэ выставкэдэ ерэгшэд Копернигэй бүтээлнүүдтэй танилсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Быдгош городто нээгдэһэн выставкэ дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

МАНАЙ АЙЛШАД— ЗАЛУУ УРАН ЗОХЁОЛШОД

Максим Горькиин нэрэмжэтэ литературна институт, тэрэнэй дэргэдэхи литературна дээдэ курсые Буряадай олон зохёолшод дүүргэһэн байха.

Мүнөө үедэ энэ институдай бүлэг студентнэр Буряад орондомнай айлшалжа ерээд, республика соогуурнай аяншалаа һэн.

Айлшадайнгаа хэдэн шүлэг, зохёолые уншагшадай анхаралда табинабди.

Валерий ЛЕВЕНКО.

ХҮЛИСЭ...

Хүлисэл гуйхадаа,
хахасажа байһанаа
ойлгонтүй,
Хойноһоош даллан,
уулзахагүйгөөр үлэһэндэм
хүлисэ.

Эсэһэн харасадам
хороһои гуннгыем мэдэрэнгүй,
Эрьехэгүйгөөр бусаһандаа,
шадаха һаа, хүлисэ.
Ногоон аадараар
һэшхэлыем харбэн үнгэржэ,
Нэгэтэ үгылхэдэм
хажуудаш дүтэлхэгүйдөө
шаналнаб.

Һүрэг үүлые
гуниг дүүрэн шэртэжэ,
Һанаан соогоо
энхэрэн сэдьхэлээ амараахаб.

Даншье хожомдоод,
юушьеб сэдьхэлни ойлгожо,
Досоохи гунигни
сагһаа урид атирна.

— Баяртай, — гээд,
даллаһан гарни шэшэржэ,
— Хүлисэ, —, гээд,
харасам сэдьхэлдэм хороно.

Ородһоо Г. РАДНАЕВА
оршуулба.

* * *

Таалахал байгааб, инагни,
шамаяа,
Теэд алимши, талын
шубуундли.
Үүрэй толоноор үүлые
шэшэрүүлхэеэ
Үглөөнэйм зүүдые
уншэрүүлнэш этэрһэндли.
Һүниин сэсэгүүдые һэлгэ
һэлгэһээр...
Энхэрхэл байгааб шамаяа,
инагни.
Хайшаа мултарнаш хүлэгэй
гүйдэлөөр...
Эндэл шимни бү уйла,
сэдьхэлни.

Татьяна РЕБРОВА.

МИНИИ ГАЛ

Дабһалиг гашуун альгаа
шулгалжа,
Сэдьхэл дүүрэн заяамни
орхиг.
Зүгөөр минни түүдэг дүлэтэжэ,
Дуранайм долгёор һүнине
үлгыдэг.
Шэшэрэн энеэһэн миниин
галхан
Зоболонгой харанхы уйлаагаар
атираг.

Түрэһэн, түрөөгүй бултанай
сэдьхэлдэ
Түүдэгтэл дүлэтэжэ, шэлдэл
сэгээрэг.
Зуугаад жэлдэ мүшэндэл
гэрэлтэхэ,
Зуугаад жэлдэ дүлэтэн
мүнхэрхэ
Миниин гал — миниин дуун,
Миниин хүлэг, миниин ХҮН.

Г. РАДНАЕВА
оршуулба.

Георгий КОЛЬЦОВ.

БАЙГАЛАЙ СААНАХИ ДАЙДА

Тэмээнэй бүхэндэл
хада уулатай
Тэнюун дайдада сэнгэхэеэ
ерээгүйб.

Үүрэй толон,
Бүргэдэй далидал,
үргэн казармын сонхоор элихэл

Хүлэй үзүүртэ табяатай
кинрзэ сабхинууд
хүлеэнэл эээдээ,
Һүлэмхеэр бүрылдэн,

Һүниин дунда гэнтын
дохёогоор
һуга харайлдан бодохоор
бэлэмди.

Ажабайдал
сэсээр юумэ шиндхэхэ.
Амаруулаад һайса
үглөөнһөө нюргымнай,
арюухан наранай элшээр
жэгнэхэ.

Албан тингэжэ эхилдэг
эндэмнай.

Үдэр харайха дабаагаар,
зүргөөр,
үдэшын бүрэнхыдэ шэнгэн
тунахаяа
наранда сайһан самсымнай
арада
нангин газарай
дабһа гаргахаяа.

Эрдэмтэ археологуудай
түүдэгтэ мэтээр
эрэлхэг сэрэгшэдые
гитара суглуулха.
Нюдөө аннхадам,
загаһашадай онгосо,
намда
Ангарын эрье һануулха.
Хоёр сэмгэтын
зэргэ һүрэһэндэл,
хоёр һэлюурнүүд уһа наншаха.
Нангин үүргэһээ үндэр,
дээрэ
наһанда юуншье үгы байшаха.

Ородһоо А. БАДАЕВ
оршуулба.

ХОЁР ШҮЛЭГ

Татьяна ВЕСЕЛОВА.

Тэмээн хяагта тала дээгүүр
Тэнгэриин сэнхирэй хүнхинэн байбал,
хамаг зондо дали бэлэглэхэ һэм,
харин танда — эгээл хурдыень.
Жэгүүр далигүй хэншье ниидэхэгүйл,
халуун нарангүй юуншье сэсэглэхэгүйл,
уһанһаа аалин юумэ байдаггүйл,
ногооһоо набтар юумэ ургадаггүйл.
Таамаглан байгаалиие мэхэлхэ аалш?

Танда адляар тэрээндэ хандагшаб.
Дууладаг уһаар ундаа харяагаад,
Дууран ногоон дээр хэбтэгшэ һэмди.
Харасаараа яажа энээниие ярихабши?

Хара нюдэдые олоор харaһанби.
Эгээл харань танай нюдэд лэ —
эрьежэ саашаа тэрьелхэнь бэрхэтэй.
Уһанһаа абаад гал руу хаянал
урдам хүнхинөөшэ тэнгэриин сэнхир.

Олон хүнүүдтэ нэрэ һанааби,
олгооб танда — эгээл арюуень.

Хатаһан набшаһадай эрьелдэн унахада,
халта толгоймни эрьедэг байгаа.
Ямархан дуунуудые зохёобо гээшэбиб!

Зорюулхаб танда — эгээл һайхыень.
Хүсэлни мүнөө хүсэлдэжэшье мегад,
Хүсөө һэм тантай хөөрэлдэхэ гэжэ.
Ябашоо үгыдэтнай һэмээхэн танда
яаха юм дуратайгаа сэхыень хэлэхэдэ.

* * *

Аалин байдалые эбдэхэеэ
аргаахан таһалгада ороогүйб.
Хорюултай утаһанай нэгыеш
Хургаараа халташ дайраагүйб
Яахадаа утаһад барандаа
яаруугаар гэнтэ
ханхинашооб?
Дүрбэн хансһаа мултаран,
түргэн дуунууд тэрьелшоо.
Үүрээр ододой түрэлгые,
Үхэр нюдэнэй амтые,
ногоон хабарай удхые
намда һанса ойлгуулыш!

Баярай нёлбоһо адхахаяа
бахархан орожо ерээгүйб,
уйдаад, ехээр ганцаардаад.
унтанагүйб гэхэеэ һапаалби.

Ородһоо А. БАДАЕВ оршуулба.

УУЛЗАЛГА

Бишыхан рассказ

Ардасион ГУЛЯЕВ

...Үдэрһөө үдэртэ ехэл халуун болоно. Сэсэгүүд, ургамал, ногоон бултадаа хаташоо хэбэртэй. Октябрь һара болотор бороо орохогүй гэжэ Хоммат-ага үбгэн тухайлна. Сэнхир хүхэ уняар соо губиин нюруу манаран үгы болоно. Каракумай дайдын эгээл хүшэр үе—июль һара гараба ха юм. Сүл губиин бүхы юумэн ангашоо, иигээд лэ хойто хабар болотор хухин шара үнгэнь: бууралгүй.

Үдэшэ. Хоммат-ага үбгэжөөл бишыхан шэрээ дээрээ һууха зуураа, 40 жэлэй саада тээ энэ губида хүдэлжэ эхилһэнээ һанаадхина. Нефтиин хара долгёор хушагдаһан энэ губиин наран хайрагүй шангаар шарадаг бэлэй. Хара тортог болошоһон элһэнэй нюруу дээрэһээ ямаршьеб газ гарахадал гэнэ. Айхабтар томо мэлхэй мэтэ бархаанууд һубарилдан ошоно. Эндэ пэд хара болошоһон худагай аман тэнгэри өөдэ «ангалзана». Хоёр баханын хоорондо бүдүүн модон эрьелдэнэ. Тэрэниие орёоһон аргамжа мүн лэ хаб хара болошонхой.

Худаг малтажа байһан хүнүүдэй толгой дээрэ тоһолиг элһэн адхарна. Хайлаа бариһан нэгэ хүн газар хүрзөөр удхаад лэ, брезент хүнэг руу хэнэ. Ами абахын аргагүй гэхээр халашаһан агаар хоолой хордохооно.

— Тата! — гэжэ тэрэ хүн ханяажа байгаад хашхарна.

— Тата!..

Эрьелдэжэ байһан модон уйтайгаар хахинана. Элһэтэй хүнэг өөдөө аалихан үргэгдэнэ...

Худагай хажууда түүдэг носоно. Тэрээн дээрэ томо гэгшын тогоон табяатай. Наранда дүрэжэ, хаб хара болошоһон хүнүүд хоёр һаншаг руугаа гашуун хүлһэ гоожуулан, тогоон соо бусалжа байһан үдхэн юушьеб худхана. Тиигээд тэрэнээ томо шанагаар удхажа абаад, томо хэб руу эюулнэ.

Уурхай дээрэ хоротой муухай унин тунанхай. Нэгэ хүн худагай модо эрьюулнэ, нүгөөдэнь хаанашьеб доро ашагта малтамал хүнэг руу хүрзөөр хэнэ. Тэрэнэй үбсүүндэ жаахан дэн үлгөөтэй.

40 жэлэй саада тээ иимэл байгаа һэн даа.

Харин мүнөө Каспиин далайн эрьедэ ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб!

Хоммат-ага үбгэн унтажа ядана. Эдир залуу өөрыгөө харахадал гэнэ. Энэ наһандаа юу хараагүйб даа! Тэрэ аймшагтай бүгшэм халуун үдэр гүнзэгы худаг руу ороод, түмэр хүрзөөр ашагта малтамал дахинаа ашаха дураниинь хүрэнэ хаш. Шэрээ дээрэ һуугаад, үхэлөө хүлеэжэ һууха дураннинь үгы. Зунай энэ һүни үбгэн дахинаа залуу болоһондол, үнгэрһэнөө һанан дурдажа, энэ һайхан байдалай яажа түбхинэһэн тухай бодомжолно. Энэл һүни эдир наһантаяа уулзаба ха юм.

Ороноймнай эгээл үнд... оройтой хада болохо ... мунизмын пик дээрэ ... союзна республикын ба социалис гүрэнүүдэй тугууд ... милзаба. Эндэ 7495 метр ... дэртэ СССР-эй тогтоһоор ... жэлэй ойе тэмдэглэн, шуурга һалхи, бордоһо, саһа ба шэр... хүйтэниие дабажа, эрэлхэг а... пинистнүүд эдэ тугуудые ... һан байна. Энэ олон зон ш... үндэртэ түрүүшынхеэ гараб...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Альпинис...нүүдэй 2-дохи отрядые хү...бэрилэгшэ, спортын габь... мастер Анатолий Овчинни... үндэртэ гарагшадай н... Владимир Машков.

ТАСС-ай фотохронико

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН СААНАҺАА

ХОЁР ОЧКО НЭМЭГДЭБЭ

Ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэхөөр Алас-Дурна зүг руу айлшалһан манай «Сэлэнгэ» команда уржадэр Владивостогой «Луч» командын футболистнуудтай наадаһан байгаа. Тиин «Сэлэнгын» футболистнууд талмайн эздые 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүжэ, хоёр очко өөртөө бэшүүлхэдээ, дүн хамтадань 21 очкотой болобо.

Энэ үдэр шадамар бэрхээр наадаһан манай добтологшод Николай Дорофеев, Анатолий Михнов гэгшэд нэжээд бүмбэгэ ... командын ворота руу ... оруулһан байха юм.

«Сэлэнгэ» командын фу... нууд удаадахи наадаяа ... стын 18-да Урда-Сахалин... халин» командатай үнгэр... аян замаа саашань үргэл...ба.

Манай ...

НЬЮ-ЙОРК

К. ГОФФМАНОЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Медицинскэ туһаламжа үзүүлэлгын Советскэ Союзда ямараар эмхидхэгдэһые Холбоото Штадууд үргэнөөр шэнжэлжэ, халан абаха ёһотой,—гэжэ Америкын медицинскэ ассоциациин президент К. Гоффман Нью-Йоркдо болоһон пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

«Советскэ Союз медицинскэ туһаламжа дары түргэн үзүүлдэг һайн ёһо гуримтай юм,— гэжэ тэрэ хэлэбэ.—Ленинградта медицинскэ хангалгын хэрэгэй һайнаар табигдаһан ушар сэдьхэлыем ханаагаа»,—гэжэ СССР-тэ аяншалаад һаяхан бусажа ерэһэн Гоффман тэмдэглэһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК

Калифорниин хархис хүсэнүүдэй гаргуу ааша

ТАСС

Анджела Дэвисые гар даажа сүлөөдэ гаргаха мүнгэ үгэһэн фермер Роджер Макэфиин байдал тэсэшэгүй хүндэ хүшэр болоо. Хархис этэгээдүүдһээ айгаа- һүрдөөгүй энэ хүниие хардаха гүрдэхын тула Калифорниин хархис хүсэнүүд харата ябуулгануудые хэжэ байнхай. Урьһаламжа абадаг байһан банкнуудайнь үүдэнүүд тэрэнэй урда хаагдаа. Макэфитэй харилсаа холбоо хэдэг компанинууд коммунист-фермертэй барисаагаа таһалһан байна.

Хэтэржэ ерэхэдээ, чютагай хархис хүсэнүүд Макэфиин фермэдэхи малай ехэнхи хубиень хорлоо.

Тиигэбэшье хархис этэгээдүүд Макэфиин зоригые мохоожо шадаагүй. «Би коммунист зандаа үлэхэб», — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ГААГА

Хүдэлмэригүйшүүл олошорно

ТАСС

Голландида хүдэлмэригүйшүүл үдэрһөө үдэртэ олошоржо байнхай. Энэ жэлдэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 100 мянгаһаа дээшэ болоһон байна. Залуушуулай дунда хүдэлмэригүйшүүлэй олошоролго засагаархидай һанаае илангаяа зобооно. Жэшээлхэдэ, Урда Голланди гэжэ индустрита провинцида ажал оложо ядаһан залуушуулай тоо, нёдондонойхитой сасуулхада, 2,5 дахин олошороо. Түсэблэлгын бюрогой сэгнэлтын ёһоор, жэлэй дүүрэтэр орон дотор хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 150 мянгада хүрэхөөр багсаагдана.

НЬЮ-ЙОРК

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШЭДЫЕ ХАРДАНА

ТАСС

Зүүн-Урда Азида США-гай хэжэ байгаа эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые зогсоохын түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан хүнүүдые хардадаг гүрдэдэг, мүрдэдэг хашадаг ябуулгаяа Холбоото Штадуудай хархис хүсэнүүд улам үргэдхэжэ байна. Мэдээжэ киноактриса Джейн Фондые хардаһанайнгаа һүүлээр, Индохитадта эсэргүү США-гай гэмтэ хэрэгүүдые мүрдэхэ, шэнжэлхэ уласхоорондын комиссиин бүридэлдэ орожо Ханой ошоходоо, ДРВ-гэй ажахын барилгануудые американ авиациин зэрлиг бүдүүлигээр бомбододогые эрид буруушааһан юстициин агсан министр Рамсей Кларкда эсэргүү ябуулга хэнэ.

Кларкын һүүлээр юстициин министрэй тушаал эзэлһэн аад, һунгалтын урда тээ Никсонэй кампанида хабаадалсахын тула тушаалһаа бууһан Дж. Митчелл Ханойдо Кларкын аяншалһые «дура гутаама ябадал» гэжэ тэмдэглээ. Уярдын министрые буруушаан шүүмжэлхэ эрилтэ демократическа партиһаа президентын тушаалда кандидат Дж. Макговернын үмэнэ мүн лэ табиба. Юундэб гэхэдэ, тэрэ Кларк тухай урда тээнь һайнаар хэлэһэн байгаа бшуу.

Президентые дахинаа һунгуулха гэһэн республиканска партиин комитедэй түрүүлэгшэ Макгрегор тэрэ эрилтые дэмжэн, Кларкые «коммунис номнолшо» гэжэ нэрлээ.

НЬЮ-ЙОРК

Индохитадай патриодуудай амжалтанууд

ТАСС

Урда Вьетнамай үргэн дэлюун дайда дээгүүр эшээлһэн дайсанай бэхилэлгэнүүдые Арадай сүлөөлэлгын хүсэнүүд добтолжо үргэлжэлһөөр. Американ информационно агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, августын 13-да дайсанай 42 бэхилэлтэдэ патриодууд шанга сохилто хэһэн байна. Далайн ябаган сэрэгэй ба десантын Куангчи хото шадархи бэхилэлгэнүүд, хойто сектортэхи Хюэ хотые тойруулаад байгуулагдаһан сэрэгэй баазанууд, Түбэй Вьетнамай эрье шадарай далайн-сэрэгэй Кюинен гэжэ бааза, американ сэрэгэй Лонгбинь гэжэ бүлэг барилганууд, Сайгон шадарай Лайкхе гэжэ бааза, ороной урдуур урдадаг Меконг мүрэнэй адагтахи хэдэн бэхилэлгэнүүд шанга сохилтодо дайрагдан, ехэ гээлтэ хоролтодо ороһон байна. Һүүлэй 10 үдэрэй турша соо Сайгон хото руу ошодог бүхы харгынуудые зубшан шэбээлһэн сайгон сэрэгүүдэй бэхилэлгэнүүд һамна буудагдаа, гэжэ Урда Вьетнамһаа абтаһан телеграмманууд дотор хэлэгдэнэ. Меконг мүрэнэй адагтахи барайгар таридаг провинцинуудта патриодуудай ябуулгануудаа улам эдэбхижүүлхэдэнь, Тхиеугай засаг ехэтэ мэгдээ.

Августын 13-най һүни Урда Вьетнамай ниислэл хотоһоо 70—90 километртэ, мүрэнэй адагтахи хүн зоноор олон районуудта американ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй «В-52» түхэлэй самолёдууд хэдэн зуугаад тонно бомбо хаяа. Тиигээшье һаань, Сайгон шадар эшээлһэн дайсанай бэхилэлгэнүүдые сүлөөлэлгын хүсэнүүд хүреэлээд, тэдэниие шангаар сохижо байна.

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай ехэ хотонуудай нэгэн—Хюэһээ баруугаар шэбээлһэн дахуулнуудай армиин сэрэгэй баазануудта шанга байлдаанууд болоно. АПО агентствын дамжуулһанай ёһоор, августын 10—11-дэ Арадай сүлөөлэлгын хүсэнүүд энэ районд дайсанай 150 тухай солдат ба офицерые хүлһөөнь буулгаһан байха юм.

ХАНОЙ. (ТАСС). Ороной сүлөөлэгдэһэн зүүн-урда районууд дээгүүр гарадаг, Пномпень, Сайгон хотонуудые холбоһон стратегическэ шухала үүргэтэй харгые эзэмдэхэ гэһэн сайгон ба пномпениин сэрэгүүдэй бүхы һэдэлгэнүүдые Камбоджын сүлөөлэлгын хүсэнүүд таһалдуулна. Прейвенг провинцидахи Кампонгтрабек хотые эзэлхын түлөө байлдаанай үеэр патриодууд ехэ илалта туйлаа. Тус хотые эзэлэн абаха һэдэлгэ гаргаһан дайсадай зарим хубинь хүреэлэгдэһэн, нүгөөдүүлынь хотоһоо холуур сухарюулагдаһан байна.

Ороной зүүн-урда захаар Камбоджын патриодуудай туйлаһан илалтанууд Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй сэрэгэй ябуулгануудтай, Меконг мүрэнэй адагтахи арад түмэнэй буһалгаануудтай нэгэдэн ниилэнэ гэжэ Ханойн «Куан дой нян зан» газетэ, сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй энэ амжалтые шэнжэлэн тайлбарилхадаа, тэмдэглэнэ.

ХАНОЙ

БОМБОДОЛГЫЕН... БУРУУШААНА

ТАСС

Августын 12-то Кунгни... Хоабинь, Намха, Нинььбин... Тханьхоа, Нгеан, Хатинь, К... ангбинь провинцинуудта... Виньлинь зонодохи хүн зон... олон районуудта США-... авиаци добтолгонуудые хэ... байгаа. Энэ үдэр Куангбин... провинциин, Виньлинь зоны... зарим районуудта «В-52» тү... лэй бомбардировщигууд ... дэн тонно бомбо хаяһан, хар... Хатинь, Куангбинь провин...нуудай, Виньлинь зоныи эз... шадарай районуудые америк... флодой кораблънууд буудаа... байха юм. Амгалан зоной д... даһаа алуулһан, шархата... хүнүүд олон; байрын гэрнүү... ажахын ба соёлой эмхи з... гаануудай байшангууд һанда... гагдаа.

Эзэрхэг түримхэй эдэ ябуу...гануд тушаа ДРВ-гэй МН... эй түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэ... дээ, США-гай правительство... эдэ зэрлиг муухай үйлэ хэр... гүүд ДРВ-гэй бэеэ даа... аюулгүй байдалда хамаарһа... Хойто Вьетнамай нютагууд... бомбодохоёо, будахаяа боли... тухай уялгануудаа эбдэһэ... ябадал болоно.

США-гай правительство... эзэрхэг түримхэй ябуулган... дые ДРВ-гэй МИД эрид б... руушаагаад, Хойто Вьетнам... нютагуудые бомбодолгоёо, б... далгаяа дары болюулха эр... тэ табина гэжэ мэдүүлгэ д... тор тэмдэглэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Президентые хорлох... һэдэлгэ

ТАСС

США-гай президент Р. Н... сонэй бэедэ хоро хүргэхэ ... дэлгэ хээ гэжэ гэмнэн, 27-... Эндря Топпингые нюуса а... най агентнүүд Нью-Йоркдо ... рижа тушаагаа.

Нюуса албанай агент Стю... Генриин эрилтээр иимэ ябу... га хэгдэһэн байна. ЮПИ аге... ствын мэдээсэһэнэй ёһо... США-гай президентын бэ... хоро хүргэхын тула Топпи... 1000 доллар энэ агентдэ тү... һэн байгаа юм ха.

Э. Топпингын хэрэг Н... Йоркын федеральна сүүдтэ ... ража үзэгдэхэ.

ВАШИНГТОН

Аюулта түсэбүүд

ТАСС

Харин гүрэнүүдэй газар дайда дээгүүр дай хээ һаа, гербицид, дефолиант үргэнөөр хэрэглэхэ түсэбүүдые американ сэрэгэй удамаршад зохёогоо гэжэ «Вашингтон пост» газетэ мэдээсэнэ.

Хойшодоо дай хэлиын «тон нюуса түсэбүүдые» пентагон зохёоходоо, тэрээндээ «Спектр» гэжэ нюуса нэрэ үгэһэн байна. Гербицид ба дефолиантые хэрэглэлгэ тэрэнэй хубинь болоно.

Индохитадай хахад арал дээрэ гербицид ба дефолиантые американ дээрмэшэдэй үниинэй хэрэглэжэ байһаниинь мэдээжэ юм. Дайнай эдэ зэрлиг бүдүүлиг хэрэгсэлнүүд американ ба дэлхэйн олониитын дурые гутаана.

ВАШИНГТОН

Хашалта харшалалга хэхээр зана...

ТАСС

«Панама пауэр энд лайт компани» гэжэ электрокомпаниие гүрэнэй мэдэлдэ оруулхаар һанаашаажа байһанайнь түлөө Панамада экономическа хашалта харшалалта хэхээр Холбоото Штадууд занана. Тус компаниин эдэбхитэдэй 93 процентнь американ «Бойс кэскэйд корпорейшн оф бойс» гэжэ концерндэ хабаатай. Хэрбээ Панамын байдалаа хубилгаагүй һаань, США экономическа хашалта харшалалта хэжэ захалха юм гээд финансын министрэй туһалагша Джон Хеннесси США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын Панамска каналай асуудалнуудые шиидхэхэ комиссиин зүблөөн дээрэ мэдүүлээ. Тодорхойлон хэлэбэл, Холбоото Штад... экономическа хүгжэлтын ... лаар Американ оронуу... хоорондын банкдахи нүлөө... хэрэглэн. Панамада урьһа... жа үгэлгэдэнь һаад тойбо ... байха гэбэ.

Панамын үйлэдбэриин эз... урда финансын талаар уя... нуудаа дүүргэнгүй, Пана... национальна экономикодо ... за хохидол ушаруулһанта... дашарамдуулан, мүнөө Па...мын правительство энэ ко...ниие хиналтадаа абаа. Па...мын правительстватай авгус... 30 болотор үгэеэ ойлгол... болзор тус компанида үгтө...

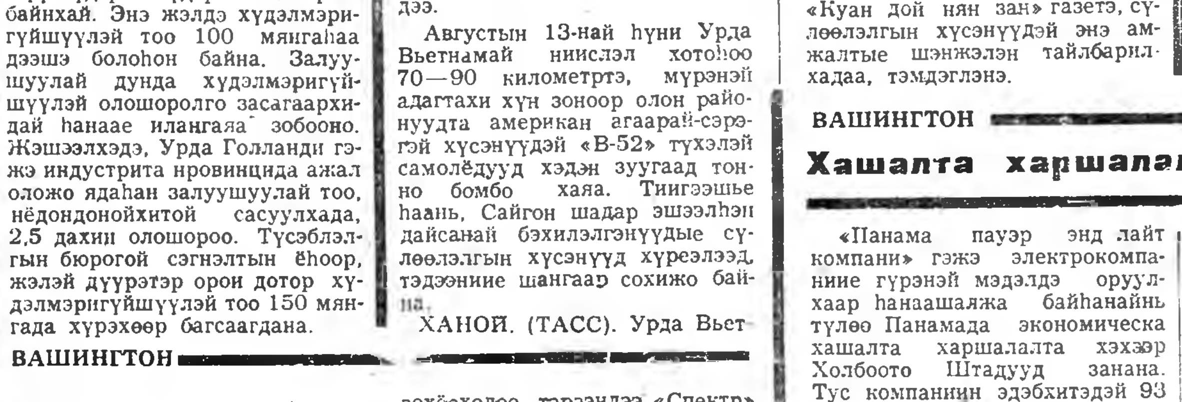

Сирнин правительство «Ирак» петролеум» гэжэ нефтяной компанида хабаатай байһан нефтепровод болон бусад хэрэгсэлнүүдые арад зоной эзэмдэлгэдэ үгэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: арад зондо даалгагдан үгтэһэн нефтепровод.

ТАСС-ай фотохронико.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Манай адрес, телефо...

г. Улан-Удэ, ул. Лени... Телефоны: редактора — 5... приёмная — 54-93, зам. р... тора — 68-08 зам. ре... ра — 62-62, ответ. секр... — 50 52, зам. ответ. секр... — 66-76, отделы: парт... жизни — 60-91, сельско... зяйства — 64-36, 63-86, ... ганды и агитации — 5... промышленности и стро... ства — 61-35, советского ... тельства и быта — 69-58, ... туры и школ — 60-21, ... рабселькоров — 67-81, ... мации — 34-05, обществ... приёмная — 56-62, маш... бюро — 57-63, фотолабо... рил — 33-61.

Н-03712. Заказ № 1...